

ილორი

E-mail: roland.jalagania@mail.ru
E-mail: r.jalagania@mail.ru

№419 (478) 28 ნოემბერი-12 დეკემბერი 2017 წ. სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ორბანო ფასი 50 თეთრი
სირსხვილი ის კი არ არის, რომ მებრულად ლაპარაკობან, არამედ ისაა, რომ დანარჩენმა ქართველებმა არ ვიხით მებრული ენა – ააჟი პანიკა

**მსოფლიოს
სამეცნიერო
საზოგადოება
თანხმდება –
საქართველო
უძველესი მედიცინის
ქვეყანაა!** 88.3

**რას ამბობს
სააკაშვილი
გამსახურდიაზე** 88.11

**ლუარა სორდია:
მერაბ
კოსტავას
პოეზია** 88.6

**88.11 ვიქტორ სანაევნი:
“გაბეჭინებათ, მებრამ 90-
იანი წლების მიწურულს
ვიცხასაც დავატარებდი”**

**ლავრენტი
ბერიძე –
საბჭოთა
კავშირის
ცილდანამებული
გმირი** 88.4

**ჰაელაბ ჭიკაშვილი:
ევროკომისიის
ანგარიშთან
დაკავშირებით** 88.2

**ანა კლანდია:
როდის გამოცხადდა
მეგადაპიტიის
ეკლესიასთან
არსებული ტერასა
კანთაონად** 88.3

**ნიკა
კორინთელი:
სოროსის
სია** 88.5

**ჯანსაღი ცხოვრების
5 წესი ლეო
ბოქერიასგან** 88.10

**ავთანდილ
ციხისთავი:
კულტურას
განათლება
ავითარებს** 88.7

ევროკომისიის ანგარიშთან დაკავშირებით

გოლო 15-20 წლის განმავლობაში უსწოთიდან შემოსული სწრაფი — გასახარი და იმედისმოცევი რომ პოზიტიური განწყობას არ იწვევს აკითხველი, გასაკვირი არ არის. თუ წლებს განმავლობაში მიღებულ მნიშვნეულ გადაწყვეტებებზე და მათში გაქვნიერებულ „ნარმატივებს“ შევადარებთ რეალურ, დასაშვებულს ვერაუარს დავინახავთ. რასაც ვნახავთ — არის შედეგი — მნიშვნელოვნების, მიიღო რეალური ხალხისთვის, მიიღო რეალური ხალხისთვის, ათი ნათესავენი და ახლოკუთხედისთვის, დასავლეთის მიერ დაფინანსებული არასამთავრობოებისა და სახანო სისტემის მუშაობისთვის. დანარჩენთათვის ის რეალური, რას უღაპოდ არ ჯდება იმ ნათესავენი შინაარსში, ერთმა გახეთმა რომ ევროკომისიის 2017 წლის 10 ნოემბრის ანგარიშს ნარეაქტივად: „საქართველო რეგიონული უმთავრესი სტრატეგიული და უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი რეგიონში“.

შორის შემომოყვანილ ქვეყნებში. ამ საქმეში უდიდეს როლს ასრულებდა და ასრულებს საქართველო, რაც დაფასებულია ევროკომისიის მიერ ისეთი წამახალისებელი სიტყვებით, როგორებიცაა „ევროკომისიის უმთავრესი სტრატეგიული და უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი რეგიონში“.

ევროკომისიის ანგარიშმა უმაღლესი ხარისხის ცნობილი ამერიკელი ეკონომისტის, პუბლიცისტის, აშშ-ს საიდუმლო სამსახურის ყოფილი თანამშრომლის ჯონ პერკინსის წიგნი „Confessions of an Economic Hit Man“, რომელშიც ავტორი მის მიერ გავლილ ცხოვრებას ასახავს.

მაინც, რა ცხოვრებაზეა ლაპარაკი? იმაზე, რაც ავტორმა გაიარა სხვადასხვა ქვეყნებში მუშაობის დროს — როგორც აშშ-ს მიერ მივლინებულმა ეკონომიკურმა ექსპერტმა.

რა იყო მივლინების მიზანი? მასპინძელი ქვეყნის ეკონომიკის განადგურება. ეს პროცესი უცხად არ მიდევროდა. დასახული მიზნის გასახორციელებლად შრომატევადი საქმე იყო გასაკეთებელი, რაც თავისთავად მოითხოვდა ადგილობრივ ხელისუფლებასთან, შესაბამის წრეებთან, ეკონომისტებთან, პოლიტიკოსებთან მუშაობას, მათი ნდობის მოპოვებას, ფინანსურ მოხიბვლას.

ეს მუშაობა წარმატებით ჩაატარა ბატონმა პერკინსმა ლათინური ამერიკის ზოგიერთ ქვეყანაში და არა მარტო იქ, სხვაგანაც, რის შედეგად ეს ქვეყნები გაკორუმპირებული აღმოჩნდნენ და ვალდების დაფარვის მიზნით, იძულებული გახდნენ ქვეყნის უძრავი ქონება, მიზერულ ფასებში, სწრაფად უფასოდ, ვალის გასტუმრების მიზნით ტრანსნაციონალური კორპორაციებისთვის გადაეცათ. გაკორუმპირებულ კი სულ მუდამ იყო ლაპარაკი ამ ქვეყნების წარმატებაზე, ეკონომიკურ წინსვლაზე, სხვადასხვა რეიტინგებში მოწინავე ადგილებზე დაკავებაზე და ა.შ.

პერკინსმა ვერ გაუძლო ამერიკული ისტეგული შიშის ცინიზმს, დაუნდობელ პოლიტიკას — მიმართულს მესამე სამყაროს ეკონომიკური მკვლელობისკენ, მიატოვა მალაღაბანაურებადი პრესტიჟული სამსახური და მსოფლიოს აჩუქა წიგნი „ეკონომიკური მკვლელები“ („Confessions of an Economic Hit Man“), თავისი ავტობიოგრაფიით.

რადაც მსგავსი რამ ტრიალებს ჩვენს თავს, მოტყუების თვალსაზრისით, თორემ საქართველო რომ ევროკავშირის „უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი“ არ არის და ვერც ვერასოდეს გახდება — ფაქტია.

ევროკომისიის შექმნის ზოგი რეალური ალიქვამს, თან იმასაც ამბობს — ხედავთ, რა მაგარები ვართო, მაგრამ ზოგი სკეპტიკურად უყურებს ამ ამბავს, ვინაიდან ნათლად ხედავს რა დღეშიც ვართ. საქართველო ის ქვეყანაა, რომელმაც დიდი ძალისხმევით შეძლო საბჭოთა პერიოდში აშენებული მძიმე, მსუბუქი, კვების მრეწველობის ქარხნების, ფაბრიკების, საწარმოების დანგრევა-განადგურება და უცხოეთში ჯართად გაყიდვა.

1991 წლიდან ვანგრეთ მრეწველობას, სოფლის მეურნეობას, ხელოვნებას, მეცნიერებას, კულტურას, განათლების სისტემას და მათ ნაცვლად ახალს არაფერს ვქმნით. ნგრევის პროცესი, სწორედ დასავლელთა რჩევით, კარნახით მიმდინარეობს, იმ დასავლელთა, ვინც ხობტას გვასხამს „წარმატებული“ ეკონომიკისთვის.

სულ ახლახანს, ამერიკაში მეოფი პირველი ვიცე-პრეზიდენტი და ფინანსთა მინისტრი ქუმიშილი აქეს და აღიღეს ხელისუფლების წარმატებული საფინანსო პოლიტიკის გამო.

რა რეალობაც არის შექმნილი ქვეყანაში ყველამ კარგად ვიცით და რაც მთავარია მტკივნეულად ვგრძნობთ — ღარის გაუფასურებით, პირველი მოთხოვნილებების სანგებზე, კვების პროდუქტებზე, მომსახურებაზე და ა.შ. ფასების მატებით. აშშ-ს ადმინისტრაციამ იცის რა ხდება საქართველოში და ნაცვლად იმისა კრიტიკულად შეახუროს ხელისუფლება უნათლო საფინანსო-ეკონომიკური საქმიანობის გამო, პირქით აქებს, რითაც

ადუნებს მის ყურადღებას და სტიმულს აძლევს მეტი სისულელეების კეთებაში.

აი, ერთი მაგალითი: „საქართველო არის სტაბილური დემოკრატია, სადაც უზრუნველყოფილია კანონის უზენაესობა; მოქმედებს დია ბაზარი, სადაც დაცულია ექსპორტიორების უფლებები; ქვეყანაში არის ლიბერალური ეკონომიკა...“ — განაცხადა ქვეყნის პრემიერ-მინისტრმა კვირიკაშვილმა ბანკირებთან შეხვედრის დროს.

სხვათაშორის, ამერიკელ კონგრესმენტთა ერთმა ჯგუფმა განაცხადა — კანონის რა უზენაესობას აქვს ადგილი ჩვენში; ან ბიზნესის დაცვის რა მექანიზმი მოქმედებს და მოითხოვა ამ საკითხების, მასთან ერთად კორუფციის მაგალითების შესწავლა და შესაბამისი დასკვნების გამოტანა.

კორუფცია ყველა ქვეყანაშია — აუციანდა უმრავლესობა. კონკრეტული მაგალითები დავიგონო და მეტე ვილაპარაკოთ — ამბობდნენ ისინი.

უდავოდ მისასაღმებელია კრიტიკოსი კონგრესმენტების განცხადება, მაგრამ ზღვაში წვეთია მაქვარი კონგრესმენტებისა და ადმინისტრაციის უმრავლესობის ფონზე.

დავუბრუნდეთ ევროკავშირთან წარმატებული ვაჭრობის თემას. რა წარმატებულ ვაჭრობაზეა ლაპარაკი, როდესაც ქვეყანას სავაჭრო პროდუქტია არ გააჩნია?!

საქართველო არ აწარმოებს ისეთ საქონელს, ევროკავშირის ბაზარზე რომ გაიტანოს. მიზერული რაოდენობის ღვინო, რომელიც ლამის უცნობია ჩაიტანონ ჩვენმა მოხელეებმა ევროპაში, არაფერია წარმატებული ვაჭრობისთვის. ჯართიც აღარ არის — რაც იყო, ცენტრზე გაიყვია. მინერალური წყლები, ისიც შეზღუდული რაოდენობით თუ გადის, დიდი არაფერი შეღავათია ქვეყნისთვის. მაშ, რა ვაჭრობაზეა ლაპარაკობს ევროკომისია?

იმაზე, რაც არ არის თუ იმაზე, რაც პერსპექტივაში შეიძლება იყოს? პერსპექტივაც რომ ვირტუალურია და ნაკლებად დამაიმედებელი?

პროდუქციის წარმოებისთვის საწარმოა საჭირო, რაც დაფინანსებას, კადრების მომზადებას, გასაღების ბაზრის მოძიებას, რეკლამას და სხვა მრავალ მსხვილმან-წვრილმან საქმეს ეხება. დაუშვათ, რადაცნაირად მოვახერხეთ, შევძლებთ საწარმოს შენარჩუნებას ან პროდუქციის ხარისხის დაცვას ისეთ დონეზე, როგორც ქარხნის გახსნის დროს იყო?

რეალობა გვიკარნახებს საწინააღმდეგოს. კვების პროდუქტების მწარმოებელი მცირე თიეპტების მაგალითიდან გამომდინარე, დასაწყისში დამზადებული ხარისხიანი პროდუქტი, სულ მალე უხარისხო ხდება. სამწუხაროდ, ამ მოვლენას სისტემატურად აქვს ადგილი, რასაც აქ მეოფი ამერიკელ-ევროპელი ექსპერტები გულგრილად უყურებენ და ნაცვლად სერიოზული კრიტიკისა, არაფერს აკეთებენ მდგომარეობის გამოსწორებად.

დასავლეთს აინტერესებს მხოლოდ ერთი — საქართველოს, მოდლოვასა და უკრაინის რუსეთზე მისეულ ქოფაკებად გადაქცევა, რასაც სამეფინი, ჯერ-ჯერობით, წარმატებით ართმევენ თავს.

ქართულ მედიასა და საზოგადოებაში სისტემატურად გაიხსნის ხმები საქართველოს ევროკავშირსა და ნატოში შესვლის თაობაზე არის უკმაყოფილო განცხადებებიც, რომ საქართველოს ხელისუფლება დროულად არ აკეთებს განაცხადს ევროკავშირში გასაწევრებად. ზოგიერთი ექსპერტი იმასაც მოითხოვს, რომ საქართველოს ხელისუფლებამ, განსაკუთრებით დიპლომატიამ ამ თემებთან დაკავშირებით სისტემატურად შეაწუხოს ბრიუსელი.

ვაი, ჩვენს თავს! ასეთი ექსპერტების რჩევები რომ არაფრის მომტანია, თუ არა გაღიზიანების, კარგად არის ცნობილი. ასოცირებული წევრობა რომ გვიბოძებს, ეს მათი დამსახურებაა (საკუთარი პოლიტიკური მიზნების მიღწევისთვის) და არა ჩვენი.

ასოცირების ხელშეკრულებაში არსადაა ნახსენები ევროკავშირში შესვლის

თაობაზე და რაც არ უნდა შევაწუხოთ ბრიუსელი, არაფერი გამოვა. პირქით, ის შეიძლება ისე გაღიზიანდეს, როგორც ამასწინათ, როდესაც პორტუგალია — უკრაინის პრეზიდენტის თავდაჯერებულ განცხადებას ევროკავშირში შესვლასთან დაკავშირებით — ჯან კლოდ იუნკერმა (ევროკომისიის თავმჯდომარე) ხისტად უპასუხა, რომ არც დღეს, ხვალ ან უახლოეს მომავალში ბრიუსელი არ ხედავს უკრაინას ევროკავშირში.

იუნკერის სიტყვები ჩვენც უნდა გავიგოთ და გაუზრებოთ, თავხედურ შეტევას ნატოსა და ევროკავშირზე წერილი უნდა დაეწერათ. როგორც აშშ-ს ყოფილი მადლინოსანი, ამჯერად ექსპერტი დანიელ ფრიდი გეირჩეს — გამუდმებული ხვეწნა-მუდარის ნაცვლად, ქვეყნის შიგნით საქმე უნდა ვაკეთოთ და როდესაც ამ ორგანიზაციებში გაწევრების დრო მოვა, ისინი შეგვანებონებენ ამასო.

არავითარი მომავალური ხვეწნა-თხოვნა, ისეთი, ევროპასთან ინტეგრაციის ყოფილი მინისტრი ბარამიქე რომ აკეთებდა. მისი დანახვა ნატო-ევროკავშირის მოხელეებს ისე აღიზიანებდათ, თავს ვერ იკავებდნენ. ერთმა დაუფარავლად მოხრა — ტვინი წაიღო.

ჩვენ, დღესაც ვერ შეგვივინა, რომ დასავლელთა მიერ ჩვენს მიმართ გადაღებული ნაბიჯი, მის და მხოლოდ მის ინტერესს ემსახურება და არა ჩვენს. ასე იყო გასული საუკუნის 90-იანი წლების დასაწყისში და ასეა დღესაც. ის, რომ საქართველოს ეკონომიკა, პოლიტიკა, სოციალური ყოფა ასეთ გაუსაძლის დონეზეა — სწორედ რომ მისი დამსახურებაა. სწორედ მან არ აიძულა ხელისუფლება ყურადღება გაემხვილებინა ამ თემებზე.

თუმცა რა გასაკვირია, დემოკრატიული დასავლეთი ხომ ჩვეულებრივად აღიქვამს ფეოდალი ივანიშვილის შექმნილ პოლიტიკურ სისტემას — ქვეყნის კულტურებიდან მართვას?!

დასავლეთის დამსახურებაა მოძალადე სააკაშვილის ხელისუფლებაში მოყვანა და 9 წლის განმავლობაში საქართველოს მოსახლეობის თავზე მისი ცეკვა-თამაშის ატანა. გახსოვთ ალბათ, რა პათოსით აცხადებდა დასავლეთი სააკაშვილის ხელისუფლების მიერ „მოპოვებული წარმატებების“ შესახებ.

ეს პროცესი დღესაც გრძელდება. გუშინ სხვა გვარს, სხვა პარტიას აქებდნენ, დღეს სხვას. მეგობრები და პარტნიორები ჭირში გამოცდებოდა. სამწუხაროდ, ამ საქმეში დასავლეთმა ვერ დაგვამახსოვრა თავი. გაიხსენეთ 2008 წელი, მისი წინა და შემდგომი წლები. თუნდაც წლებადღეული წელი რად დირს. დასავლეთ საქართველოში ფაროსანამ ციტრუსს დიდი დარტყმა მიაყენა. განადგურდა თხილი, სიმინდი, კარალიოკი, ხურმა. „ერთადერთი გამოსავალია, რომ „როგორც საქართველოში ციტრუსი მიიღონ და წვენებად გადაამუშაონ“, — აცხადებს სოფლის მეურნეობის სპეციალისტი გონა ზენაიშვილი. კეთილი, მაგრამ რომელმა საწარმოებმა?

გურიის, აჭარის, სამეგრელოს, იმერეთის მოსახლეობამ ენით აუწერელი ზარალი მიიღო. სად იყვნენ ჩვენი დასავლელი „პარტნიორები“, რომლებთანაც „საარაკო“ ვაჭრობა გვაქვს?

წარბიც არ შეუხრიათ. უფრო მეტიც — მანებელი ფაროსანა გაზაფხულზე თბილისს, კახეთს, ქართლს შეესევა. აი, მაშინ ნახეთ ზარალი.

დადამლაგებელი ხელისუფლების შემხედვარე, ძნელია გამოსავალზე იფიქრო, შესაბამისი ზომები მიიღო. ჩვენი „მეგობარი“ დასავლეთი, რომელიც, ჩემის აზრით, შხამ-ქიმიკატების მოწოდებით უნდა იყოს დაკავებული — ხმაჩაკმენდილია. არადა, მძიმე ზამთრის შემდეგ, რომ უმძიმესი გაზაფხული და შემოდგომა მოგველის, ფაქტია. ნაცვლად ამისა, გვექნება ევროკავშირის დადებითი ანგარიში, რომელიც არც ხალხის გამოსაკვებად გამოდგება და არც შექმნილი პრობლემების დასაძლევად.

კამელა ჰიპაშვილი, პოლიტოლოგი

მსოფლიოს საეცნიერო საზოგადოება თანხმდება საქართველო უძველესი მეღვინეობის ქვეყანაა!

საქართველოში აღმოაჩინეს ღვინის ქვევრების ფრაგმენტები, რომელიც, სავარაუდოდ 8 ათასი წლის წინანდელია, ამის შესახებ ბრიტანული BBC და ამერიკული New York Times წერენ.

“ზიზისის” ინფორმაციით, ქვევრების ნაწილები თბილისიდან სამხრეთით, ორ სხვადასხვა ადგილას იპოვეს.

ღვინის რამდენიმე ჭურჭელზე ამოტვიფრულია მოცეკვავე კაცი და ყურძნის გრაფიკები.

BBC წერს, რომ მანამდე ყველაზე ძველად ირანში ნაპოვნი ქვევრი მიიჩნეოდა, რომელიც 7 ათასი წლით თარიღდება.

ბოლო აღმოჩენის შესახებ კი ჟურნალში Proceedings of the National Academy of Sciences გამოქვეყნდა.

მკვლევარების ინფორმაციით, ქვევრები ორ ნეოლითის ხანის სოფელში აღმოაჩინეს, “გადაჭრილ გორასა” და “შულავერის გორაზე”, თბილისიდან დაახლოებით 50 კმ-ს დაშორებით.

გამოცემები აღნიშნავენ, რომ საქართველოში ღვინოს ახლაც უძველესი მეთოდით აყენებენ.

ყველაზე ძველი ღვინო კი, რომელიც ყურძნის ნაცვლად ბრინჯისგან, თაფლისა

და ხილისგან მზადდებოდა, ჩინეთში აღმოაჩინდა. სასმელი ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 7 ათასი წლით თარიღდება.

აშშ-ის მეცნიერებთა ეროვნული აკადემიის სამეცნიერო ჟურნალი „PNAS“ (მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მაღალრეიტინგული სამეცნიერო ჟურნალი) აქვეყნებს სტატიას სახელწოდებით „Early Neolithic wine of Georgia in the South Caucasus“ („საქართველოს ადრეული ნეოლითური ღვინო სამხრეთ კავკასიიდან“). ქართველებთან ერთად, სტატიის ავტორები არიან მეცნიერები აშშ-დან, საფრანგეთიდან, იტალიიდან, კანადიდან, დანიიდან და ისრაელიდან.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალის ახალნაპირებულ მულტიდისციპლინარული კვლევის შესახებ, რომელიც ადასტურებს, რომ აქ მოსახლე ტომები ღვინოს ჯერ კიდევ ძვ.წ. 6000-5800 წლებში, ე.ი. 8000 წლის წინ აყენებდნენ.

2014 წლიდან, „ასოციაცია ქართული ღვინოს“ ინიციატივით და საქართველოს მთავრობის მხარდაჭერით, ღვინის ეროვნული სააგენტო ხელმძღვანელობს საერთაშორისო მულტიდისციპლინარულ პროექტს „ქართული ვახისა და ღვინის კულტურის კვლევა“. მასში, ქართველ მეცნიერებთან ერთად, აქტიურად მონაწილეობენ პენსილვანიის, მონპელიეს, მილანის, კოპენჰაგენის, ტორონტოს უნივერსიტეტების, ისრაელის ვაისმანის ინსტიტუტისა და მონპელიეს აგრარული კვლევების ეროვნული ინსტიტუტის (INRA) თანამშრომლები.

„ქართული ვახისა და ღვინის კულტურის კვლევის“ პროექტის სამეცნიერო ხელმძღვანელია საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი დავით ლორთქიფანიძე, ხოლო კოორდინატორი

– ღვინის ეროვნული სააგენტოს მეცნიერი, დოქ. დავით მადრაძე.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ს. ჯანაშიას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმის ექსპედიციების მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ნეოლითური ხანის (ძვ.წ. VI ათასწლეული) ძეგლების კვლევა მე-20 საუკუნის 60-იან წლებში დაიწყო. სხვადასხვა დროს მას ხელმძღვანელობდნენ ალექსანდრე ჯავახიშვილი, ოთარ ჯაფარიძე და თამაზ კიდურაძე. ამჟამად გათხრებს ხელმძღვანელობს არქეოლოგი მინდია ჯალაბაძე. უკანასკნელ წლებში საქართველოს ეროვნული მუზეუმის არქეოლოგიური ექსპედიციების მხარდაჭერით არიან ღვინის ეროვნული სააგენტო, შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი და ტორონტოს უნივერსიტეტი.

როგორც ამ წერილის შესავალ ნაწილშია აღნიშნული, პროექტის ფარგლებში პენსილვანიის უნივერსიტეტის პროფესორის პატრიკ მაკგოვერნის ხელმძღვანელობით ჩატარებული ბიომოლეკულარული კვლევების შედეგად მარნეულის რაიონში მდებარე ნეოლითის პერიოდის „გადაჭრილ გორის“ და „შულავერის გორის“ არქეოლოგიურ ძეგლებზე უკანასკნელი პერიოდის გათხრების დროს აღმოჩენილი თიხის ჭურჭლის კედლებზე ღვინისათვის დამახასიათებელი ორგანული მჟავების (ღვინის მჟავა, ვაშლმჟავა, ქარვამჟავა და ლიმონმჟავა) არსებობა დადასტურდა, რაც Vitis vinifera-ს ვახის ჯიშისგან დამზადებული ღვინის მარკერია.

საქართველოს ეროვნული მუზეუმის მეცნიერ-მუშაკების ელისო ყვავაძისა და ნანა რუსიშვილის მიერ მუზეუმში ჩატარებულმა პალეობოტანიკურმა კვლევებმა ცხადყო, რომ ადრეული ნეოლითის ხანაში ამ რეგიონში ვახის კულტურა ფართოდ იყო გავრცელებული.

მილანის უნივერსიტეტის მკვლევრებმა ოსვალდო ფაილას ხელმძღვანელობით აღადგინეს ძვ.წ. VI ათასწლეულის კლიმატი და დაადასტურეს, რომ ქვემო ქართლში 8000 წლის წინ ვახის კულტივირებისთვის შესაბამისი პირობები იყო. ისრაელის ვაისმანის ინსტიტუტში ელიზაბეტა ბოარეტოს ხელმძღვანელობით განხორციელებული ლაბორატორიული კვლევების შედეგად C14-ის დათარიღების მეთოდით ნიმუშების ასაკი განისაზღვრა ძვ.წ. 6000-5800 წლებით, რაც 600 წლით უფრო ძველია, ვიდრე აქამდე უძველესად მიჩნეული ღვინის კვალი ზაგროსის მთიანეთიდან (ირანი).

ამრიგად, მსოფლიო სამეცნიერო საზოგადოებამ აღიარა, რომ მეღვინეობის უძველესი კვალი სწორედ საქართველოს ტერიტორიაზე იქნა აღმოჩენილი, საიდანაც ის შემდეგ გავრცელდა მთელ მსოფლიოში და უდიდესი გავლენა იქონია სოფლის მეურნეობის, ხალხთა კულტურის, ბიოლოგიის, მედიცინისა და, ზოგადად, ცივილიზაციების ჩამოყალიბებაზე. ამ აღმოჩენამ საბოლოოდ დაუსვა წერტილი სომხების, ბერძნების თუ სხვა ავისმოსურნეთა ყარყაშს იმის თაობაზე, რომ მხოლოდ ისინი წარმოადგენენ ღვინის უპირველეს სამშობლოს.

საბ.068.

როლის გამოხატვა მამაღვინის ეკლესიასთან არსებული ბერის პანთეონად

პანთეონი ბერძნული სიტყვაა და თავდაპირველად “ყველა ღმერთის ტაძარს” აღნიშნავდა. ასეთი ტაძარი მდებარეობდა რომში და იქ წარმართული ღვთაებების კერები იდგა. მოგვიანებით პანთეონი ეწოდა ასევე გამოჩენილ ადამიანთა სასაფლაოს ან აკლამას. პანთეონებს, როგორც წესი, ტაძრებთან ახლოს, მის შემოგარენში აარსებდნენ. გამოირჩეული არ არის, რომ იმ ადგილას, სადაც ახლა თბილისში, მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა მთაწმინდის პანთეონია, ქრისტიანობის ოფიციალურ რელიგიად გამოცხადებამდე რომელიღაც წარმართული ღვთაების კერა მდგარიყო.

VI საუკუნეში აქ დასახლდა ცამეტ ასურელ მამაათაჟან ერთ-ერთი – დავითი, რომელმაც სამლოცველო ააგო. მოგვიანებით, ის გარეჯის უდაბნოში გადავიდა და მას შემდეგ ასურელ მამას დავით გარეჯელად მოიხსენიებენ. იმ ადგილას, სადაც დავითის სამლოცველო იდგა, ჯერ ღვთისმშობლის ეკლესია ააგეს, შემდეგ ბერად შემდგარმა მძებმა დავით და ნიკოლოზ გაბაშვილებმა “წმინდა დავითის” სახელზე ღვთისმშობლის სახელობის სახანე ააღორძინეს. XVI საუკუნის ბოლოს კი ეკლესია ხელახლა ააშენეს ათონის წმინდა მის სახელით ათონიდან მოსულმა ბერებმა. ეს ეკლესია შემდგომში დიდხანს იყო დანგრეული და უმოქმედო, მისი ხელახალი აგება 1810 წელს კათოლიკოს ანტონ მეორის სახელს უკავშირდება. 1817 წელს კავკასიის მთავარმართებლის, გენერალ ალექსანდრე ერმოლოვის ბრძანებით, მთაზე აშავალი პატარა ბილიკის ადგილას

ფართო გზა გაიჭრა. ეკლესიის ეზო გაღვივდა შემოღობეს და იქვე მცირე ზომის სამრეკლოც ააგეს, რომლის ადგილი მოგვიანებით ფერისცვალების პატარა ეკლესიამ დაიკავა.

დღესდღეობით არსებული წმინდა დავით გარეჯის ანუ მამადავითის ეკლესიის მშენებლობას ფინანსურად დედაქალაქის მცხოვრებნი ეხმარებოდნენ და ამავდროულად ფერდობზე საშენი მასალის ზიდვაშიც მონაწილეობდნენ. მიუხედავად ამისა, თანხა მაინც არ იყო საკმარისი, რომ მშენებლობა დროში არ გაწეულიყო და მალე დასრულებულიყო, ამიტომ მამა დავითის ეკლესიის მშენებლობა 12 წელს გრძელდებოდა. დღესდღეობით არსებული წმინდა დავითგარეჯის ანუ მამა დავითის ეკლესია 1859-1871 წლებში შენდებოდა, ხოლო გუმბათი რვა წლის შემდეგ დაიდგა. ინტერიერის მოწყობაც გართულდა და ეტაპობრივად წარმოართა, მაგალითად კანკელი ანისხატის ეკლესიიდან წამოიღეს. კვლევებიც მოგვიანებით მოხდა, კერძოდ XIX საუკუნის ბოლოსა და XX-ს დასაწყისში.

არანაკლებ საინტერესოა, თუ როგორ მოხდა მამადავითის ეკლესიის შემოგარენში, მთაწმინდის პანთეონის დაარსება. ალექსანდრე გრიბოედოვისა და ნინო ჭავჭავაძის ქორწინება ერთ-ერთი ყველაზე რეზონანსული ფაქტი იყო იმ დროის თბილისში. 34 წლის რუსი მწერლისა და დიპლომატის და პოეტ ალექსანდრე ჭავჭავაძის 16 წლის ქალიშვილის ჯერისწერა სიონის ტაძარში 1828 წლის 22 აგვისტოს გაიმართა. ახალდაქორწინებულები ირანში გაემგზავრნენ. მათი მარშრუტი ასეთი იყო: კოლა, შულავერი, ერევანი, თავრიზი. აქედან გრიბოედოვს თეირანში გამგზავრება მოუხდა, საიდანაც ის ცოცხალი აღარ დაბრუნებულა. ქმარმა ნინო თავრიზში დატოვა, ქალი 5 თვის ფეხმძიმე იყო.

თეირანიდან მოსული ცნობა, რომელიც ალექსანდრე გრიბოედოვის გარდაცვალებას იუწყებოდა, ნინოს დაუზღვეს. ეუბნებოდნენ, რომ კაცი იმდენად დაკავებული იყო, რომ წერილების წერას ვერ ახერხებდა და თეირანში კიდევ დიდხანს მოუწევდა დარჩენა. ერთხელაც, “გადასვლა” რომ თითქოსდა გრიბოედოვი ცოლს თბილისში დედასთან გამგზავრებას სთხოვდა და

მეუღლეს ჩასვლას იქ დალოდებოდა. ქალიშვილს ალექსანდრე ჭავჭავაძე ჯულფაში შეეგება და თბილისში ჩამოაცილდა.

დრო გადიოდა, მაგრამ ნინო ამაოდ ელოდა მეუღლისგან წერილს. სიმარტლის დამალვა მისი ოჯახის წევრებსა და გარემოში მოქმედებდა დღითიდგე უძნელდებოდა. ერთ დღესაც პოეტის ქალიშვილს სტუმრად გრაფი პასკევიჩის მეუღლე ესტუმრა, რომელიც ალექსანდრეს ბიძაშვილი იყო. სწორედ მისგან შეიტყო ნინომ მეუღლის გარდაცვალების ამბავი. შოკისმოგვრულმა ინფორმაცია, რომელიც დიდი სტრეი გამოიწვია, ნინოს დელობრივ ბუნდოვნების შეცნობის სასო წაართვა – მას მეუცელი მოეშალა.

... გრიბოედოვის ანდერძის თანახმად, ნინომ მეუღლის ნეშტი თბილისში ჩამოასვენებინა და მთაწმინდაზე საგანგებოდ მომზადებულ მღვიმეში დაკრძალა, რომლის ფორმალზეც ვეცდებით წარწერა: “აქ დაკრძალულია გრიბოედოვის ნეშტი”. შემდგომში კი საფლავზე დადგეს მარმარილოს ძეგლი ბრინჯაოს ჯვარცმითა და მის ქვეშ დამსობილი მტირალი ქალის ფიგურით. კვარცხლბეკის წინა მხარეზე მწერლის ბარელიეფია, სამარხის თავზე კი წარწერა: “აქ მდებარეობს გუამი გრიბოედოვისა, აღუშენა ძეგლი ესე მეუღლემან ნინა თავადი ალექსანდრე ჭავჭავაძის ასულმა 1832 წელსა”.

ადრეულ ასაკში დაქვრივებული ნინო მეორედ აღარ გათხოვილა. 1857 წელს, როცა პოეტის ქალიშვილი გარდაიცვალა, მისმა დამ, სამეგრელოს დეოფალმა ეკატერინე ჭავჭავაძემ ის გრიბოედოვის გმირული დედაქალაქი. მოგვიანებით სწორედ აქ არსებულ ტერასაზე გაშენდა გამოჩენილ ადამიანთა სასაფლაო, რომელიც 1929 წელს ოფიციალურად გამოცხადდა მწველთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონად, თუმცა, ამ ადგილას მისი დაარსების იდეა, კიდევ უფრო ადრე გაჩენილა, როცა იქ ჯერ ილია დაკრძალეს, 1915 წელს კი – აკაკი.

უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ პანთეონის ოფიციალურ “კურთხევაზე”, ეკლესიასა და მის გულავანში რამდენიმე ცნობილი და წარჩინებული გვარის წარმომადგენელი იყო დასაფლავებული. მათ შორის იყვნენ: დავით რექტორი (ალექსი-მესხიშვილი),

რომან ბაგრატიონი, ონისე იოსელიანი – მეფე ერეკლე II-სა და გიორგი XII-ს კარის მოძღვარი და სხვები, რომელთა საფლავები დღეს უკვე აღარაა შემორჩენილი. ერთ-ერთი პირველი, რომლის ნეშტიც მთაწმინდას მიაბარეს, დიმიტრი ყიფიანი იყო.

მთაწმინდის პანთეონი მკვიდრთა ჩამონათვალი შორს წავიყვანს, თუმცა, აქვე უნდა გავიხსენოთ პოეტისა და საზოგადო მოღვაწის სიმონ ჩიქოვანის სახელთან დაკავშირებული ერთი ეპოციური ამბავი. მისმა მეუღლემ არ ისურვა ქმრისგან შორს დაემარხათ, დაიბარა, რომ გარდაცვალების შემდეგ მისი სხეული დაეწვით და ფერფლი ქმრის საფლავზე მოეხიათ. ანდერძი შეუსრულეს და კრემაციის შემდეგ, სიმონ ჩიქოვანის საფლავს მისი მეუღლის, მარიკა ელიავას ფერფლი მიაყარეს.

სიკვდილზე საუბარს ირონია არ უხდება, თუმცა, ვერ გავიქვცეთ იმ რეალობას, რაც პანთეონის გახსნის დიდხანს დღემდე არსებობს. მთაწმინდაზე დაკრძალვაზე არაერთი მოკვლევა თუ მისი ოჯახის წევრი “ოცნებობს”, რომ სამუდამოდ დაიმკვიდროს “უკვდავის” სახელი. აქედან გამომდინარე, საზოგადოების მუდმივი განხილვის თემაა, ვინ იმსახურებს და ვინ არა მთაწმინდაზე დაკრძალვას.

ვინაიდან საფლავების პროექტები და მასალა მრავალფეროვანია, ერთი სტილი არ არსებობს და, ბუნებრივია, მათ მონაწილეობა აქ სხვადასხვა თანხა იხარჯება. პროექტი გარდაცვლილის ოჯახის წევრებთან თანხმდება, ისინი არქიტექტორთან ერთად ერთობლივად წვეტენ საფლავის ტექნიკურ და ვიზუალურ მხარეს.

მთაწმინდის პანთეონის ისტორიაში ბოლო წერტილის დასმა 2009 წლის შემოდგომაზე იგეგმებოდა. ქალაქ თბილისის მერიის გადაწყვეტილებით, უადგილობის გამო, მთაწმინდის პანთეონი დასურულად უნდა გამოცხადებულიყო, თუმცა, ასე არ მოხდა. გამონაკლისი დაუშვეს და 2010 წელს იქ მუხრან მაჭავარიანი დაკრძალეს, 2016 წელს – ბანანა ბრეგვაძე, 2017 წელს კი ჯანსუღ ჩარკვიანი.

ანა კალანდია

ლავრენტი ბერიძე – საბჭოთა პავშორის ცილდაჭამებული ბერიძე

რაც შეეხებოდა უშუალოდ “ეჟოვის საქმეს”, საკმარისია გაეცნოთ მის დასკვნით სიტყვას სასამართლო პროცესზე (03.04.1940 წ.), სადაც ნიკოლოზ ივანეს ძე ჯაშუშობაში ბრალს სდებს ყველა ყოფილ კოლეგას და ამტკიცებს, რომ თავად არ გახლავთ... პოლონეთის ჯაშუში. გაუგებარია, თუ რატომ მაინცდამაინც “პოლონეთის ჯაშუში”, როცა ნიკოლოზ ეჟოვი დაკითხვისას გარკვევით მიუთითებდა, რომ ერთგულად ემსახურებოდა გერმანულ სპეცსამსახურებს.

ახლა კი “ეჟოვიშინის გრიმასების” თაობაზე.

არავისათვის საიდუმლოებას არ წარმოადგენს ის ამბავი, რომ სტალინის დროს გასამართლდა საბჭოთა კოსმოსური ტექნიკის გამოჩენილი კონსტრუქტორი სერგეი პავლევი ძე კოროლიოვი – მაგრამ არაინ იცის, თუ კონკრეტულად რა დანაშაულისათვის. 1937-1938 წლებში კოროლიოვი მუშაობდა ფროსანის და სახენიტო მართული რაკეტების შექმნაზე დღეს ისინი სერიოზულ სამხედრო ძალას წარმოადგენენ. ამიტომ, უცნაურია, რომ აპატიმრებენ ადამიანს, რომელიც მუშაობს ქვეყნისათვის ესოდენ მნიშვნელოვანი იარაღის შექმნაზე. თუმცა, ვადაიროთ, რომ ეს ფაქტი დღეს გამოიყურება უცნაურად. მაგრამ როცა კოროლიოვი ისინი იყო დაიწყო მუშაობა, ავტობილოტის კონსტრუქტორებმა წამსვე დაიწყეს მტკიცება, რომ არ არსებობს ისეთი მართვის სისტემის შექმნის ვარიანტი, რომელიც იმოქმედებს რაკეტის ფრენის დროს – თუნდაც იმიტომ, რომ იქ სასტარტო გადატვირთვები ბევრად უფრო მეტია თვითმფრინავის ნებისმიერი ევოლუციის დროს არსებულ გადატვირთვებზე. და, სამწუხაროდ, ინჟინრები მართლაც აღმოჩნდნენ. თვით გერმანელებმაც კი, რომელთაც გვაჯობებს რამდენიმე თაობის ხელსაწყოთმშენებლობის საქმეში, შეძლეს შეექმნათ მფრინავი ფროსანის რაკეტა ფიხელერ-103, რომელიც უფრო ცნობილია როგორც FAU-1 – მხოლოდ 1943 წელს. გერმანული სახენიტო რაკეტები კი ქაღალდზე დარჩნენ ომის დამთავრების შემდეგაც, მიუხედავად იმისა, რომ გერმანელებს ისინი პაერივით სჭირდებოდათ ინგლისური ავიაციების მასიური თავდასხმებისაგან გერმანული ქალაქებისა და დასახლებული პუნქტების დასაცავად. მაგრამ არ გამოუვიდათ – გერმანელებმა ვერ შექმნეს სრულყოფილი სახენიტო რაკეტები. გარდა ამისა, გერმანელები რაკეტა ფიხელერ-103-ში იყენებდნენ საჰაერო-რეაქტიულ ძრავას – მჟანგავს იგი ჰაერიდან იღებდა, ბორტზე კი მხოლოდ საწვავი ჰქონდა. კოროლიოვი კი ფროსანის რაკეტას ამზადებდა თხევად საწვავზე, რომელსაც ბორტით საწვავიც უნდა ეტარებინა და მჟანგავი ნივთიერებაც. სავსებით ნათელია, რომ ენერგომარაგი ბევრად უფრო ნაკლებტევადი იყო, ვიდრე გერმანულ ვარიანტში. ფიხელერ-103 ფარავდა სამას კილომეტრამდე მანძილს, კოროლიოვის რაკეტას კი მხოლოდ 30 კილომეტრამდე ფრენა შეეძლო. სამხედროებმა

მაშინვე განაცხადეს, რომ ამ მანძილის დამფარავი რაკეტა მათ არ სჭირდებოდათ, რადგან იგივე მანძილი მცველავი ფრენით შეეძლო გაეგლო ნებისმიერ თვითმფრინავს, შეუმჩველად მიახლოვებოდა სამიზნეს და ზუსტად გაეშვა რაკეტა. თქვენი რაკეტა კი, ბატონო კოროლიოვი, ჯერ ერთი, აუცილებლად აცდება მიზანს, მეორეც, იგი იმდენივე ღირს, რამდენიც ჩვეულებრივი თვითმფრინავი, რომელიც ერთჯერადი რაკეტისაგან განსხვავებით უკან დაბრუნდება და კიდევ ბევრი ხანი იმუშავებს. არ გვჭირდება ჩვენ, თქვენი რაკეტა ამგვარი მახასიათებლებით! მაგრამ კოროლიოვის, ეს რაკეტა, რატომღაც ძალიან აინტერესებდა.

გამოჩენილმა საბჭოთა ფიზიკოსმა ლევ არციმოვიჩმა ერთხელ მახვილგონიერულად შენიშნა: “მეცნიერება პირადი ინტერესების დაკმაყოფილების საუკეთესო საშუალებაა სახელმწიფოს ხარჯზე”. მართალია, სტალინის ეპოქაში საქმისადმი ამგვარი დამოკიდებულება საკმაოდ სარისკო საქმე იყო.

კოროლიოვი ისევე სისხლისმძირად იყო დაინტერესებული თავისი საქმით, როგორც ყველა იმდროინდელი რაკეტათმშენებელი: არც თუ ტყუილად, რეაქტიული მოძრაობის მკვლევარი ჯგუფი (ГИРД – Группа Исследования реактивного Движения). ხუმრობით კი იგი იშოფრებოდა როგორც *Группа Инженеров Работающих Даром*) ამ იდეით იყო მაშინ მოწამლული. საბოლოო ჯამში კოროლიოვიმ გააკეთა ფროსანის რაკეტის ოთხი ეკსპერიმენტი. ყველა ისინი იქით მიფრინავდნენ, საითაც უფალი მოისურვებდა. ერთ-ერთი მათგანი დმეტომა გაგზავნა იმ ბლინდაუსაკენ, სადაც ცენტრიდან ამგვარი ეკსპერიმენტი იარაღის შესაძლებლობებზე დასაკვირვებლად იმყოფებოდნენ საბჭოთა გენერლები. გასაგებია, რომ კოროლიოვი მეცნიერულად დააპატიმრეს და ბრალად წაუყენეს მუშურ-გლეხური წითელი არმიის გენერლებზე თავდასხმა, სახელმწიფო სახსრების არამიზნობრივად გამოყენება (რადგან ინსტიტუტი, რომელიც მუშაობდა სარაკეტო ჯგუფების კონსტრუქტორებზე, ფინანსდებოდა სახელმწიფოს ხარჯზე) და ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის დასუსტებისადმი მავრითი ძირგამომთხრელი საქმიანობა. მაგრამ გამოძიების დაწყებისთანავე გამოირიცხა ბრალდება გენერლებზე თავდასხმის თაობაზე, რადგან თუ რაკეტა უთავბოლოდ დაფრინავდა, თუ არ ხერხდებოდა მასზე ავტობილოტის დაყენება, მაშინ შეუძლებელი იქნებოდა მისი დამიზნებით გაშვება ბლინდაუსაკენ. და მიუხედავად იმისა, რომ კოროლიოვი პირველი კატეგორიის ბრალდებით დააპატიმრეს, რაც სახელმწიფოს უმადლეს ზომას იმსახურებდა, მის მიმართ წაყენებული ბრალდებები თანდათან გაცემტვერდა და “ცნობისმოყვარე მეცნიერს” 10 წლით ციხე მიუსაჯეს სხვა შეცოდებებისათვის. ამასთან, ეს რომ ეჟოვის ზეობის დროს მომხდარიყო, ნაკლებად სარწმუნოა, რომ ახლა ჩვენს მესხიერებას შემორჩენოდა კოროლიოვის სახელი. იგი მხოლოდ იმ სივრცეში იქნებოდა მოხსენიებული, რომელიც შექმნიდათ მონაცემები მხოლოდ “ხალხის მტრებსზე”. მაგრამ ბერიძის პერიოდში დახვრეტის ბრალდებას გადახედეს და მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ სახრების არამიზნობრივ ხარჯვას ადგილი ჰქონდა (როცა შენ აკეთებ რაიმე გამოუსადეგარ ნივთს, რა თქმა უნდა, მასზე დახარჯული სახსრები არამიზნობრივად იქნება მიჩნეული). მაგრამ, თავდაცვისუნარიანობის შეწყვეტის მცდელობას ნამდვილად არ ჰქონია ადგილი, რადგან კოროლიოვი მოქმედებდა არა მტრული განზრახვით, არამედ კეთილი გაუგებრობით და ამიტომ, პატიმრობის ვადა 10 წლიდან 8 წლამდე დაუკვანეს, სამხედრო სახსრების უყარათოდ გამოყენების ბრალდებით. თანაც, ეს წლები მან დახურულ საკონსტრუქტორო

ბიუროებში გაატარა და მისი ნიჭი გამოყენებული იქნა დანიშნულებისამებრ.

უნდა ვივარაუდოთ, რომ ამგვარი დამოკიდებულებისათვის ხაზინისადმი კოროლიოვი დღესაც იგივე სასჯელს მიიღებდა, თუ, რა თქმა უნდა, ვინმე დადგებოდა ხაზინის ინტერესების დასაცავად.

და რახან ასეთი საუბარი წავიდა, კიდევ რამდენიმე სტრიქონი მიუძღვნათ მთავარს. ფულს!

ანდრეი ნიკოლოზის ძე ტუპოლევი. ჯერ კიდევ დიდი სამამულო ომის დაწყებამდე ჩასვს ციხეებში რიგი საბჭოთა კონსტრუქტორებისა. ლიბერალი ისტორიკოსები ამას სტალინის დესპოტიზმად თვლიან. სინამდვილეში ყველაფერი სხვაგვარად იყო. აი, რას წერს ამის თაობაზე იური მუხინი.

სამამულო კონსტრუქტორების უნარობის გამო, რომელთაც არ შეეძლოთ საბჭოთა საჰაერო ძალების თანამედროვე მანქანებით აღჭურვა, ტუპოლევის დაევადა შეესყიდა ამერიკული თვითმფრინავები, რომელთა ბაზაზე საბჭოთა კავშირი შესძლებდა საბრძოლო თვითმფრინავების გამოშვებას. ტუპოლევიმ შეკრიბა სამოცციანი ჯგუფი იმ ხალხისაგან, რომლებსაც გარკვეული შემხებლობა გააჩნდათ ავიაციასთან და მათთან ერთად რამდენიმე თვით გაემტავრა ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ამ ბიზნესტურიტი მოხერხდა ამერიკელებისაგან სამი დივიზიონის მიღება თვითმფრინავებზე, რომელთა ნახაზები ამერიკელებმა მათთან დამკვიდრებული საზომით – დუიმზე გათვლით შეადგინეს.

იმისათვის, რომ ეს თვითმფრინავები სამამულო წარმოების დეტალებისაგან აეწყოთ, რომელიც, ჩვენეილი სტანდარტით – მილიმეტრებით იზომებოდა, საჭირო გახდა მთელი კონსტრუქციის გადაანგარიშება, რათა ახალი თვითმფრინავი შეექმნათ. ეს კი სრულიად ახალი თვითმფრინავის კონსტრუქციის შექმნის ტოლფასი იყო. ამგვარად მოხერხდა სიკორსკის სატრანსპორტო თვითმფრინავის “DC-3”-ის ანალოგის შექმნა (“ЛИ-2”). ამისათვის საჭირო გახდა, რომ გვემოური სამუშაოებიდან გამოეხმოთ მიახიშევის ავიასაკონსტრუქტორო ბიურო. ამრიგად, ტუპოლევიმ წყალში ჩაყარა სახელმწიფო სახსრები, მაგრამ დღეგვაცაია უზომოდ დატვირთული დაბრუნდა ამერიკიდან... კოსტიუმებით, ფესხაცემელებით, მაცივრებით...

ამის შემდეგ ამერიკული ტანსაცმლით გამოპრანჭულმა დღეგვაცამ მუშაობა ციხის კედლებში განაგრძო. რას იხამ, სტალინი ისეთი მკაცრი იყო, რომ არც თავად იპარავდა და არც სხვებს აძლევდა ქურდობის უფლებას.

მოდით, “რეპრესიების” ამ ორი არაჩვეულებრივი მაგალითით შემოვიფარგლოთ და საქმეზე გადავიდეთ:

უკვე 1939 წლის 10 იანვარს მოეწერა ხელი ბრძანებას სსრკ შინსახკომთან განსაკუთრებული ტექნიკური ბიუროს შექმნის თაობაზე, რომლსაც შინსახკომი უხელმძღვანელებდა. თემატიკა წმინდად სამხედრო გახლდათ. ბიუროს შემადგენლობაში შედიოდნენ შემდეგი ჯგუფები:

- ა) თვითმფრინავთმშენებლობისა და პროპელერების ჯგუფი;
 - ბ) საავიაციო ძრავებისა და დიზელის ჯგუფი;
 - გ) სამხედრო-საზღვაო გემთმშენებლობის ჯგუფი;
 - დ) თოფისწამლის ჯგუფი;
 - ე) საარტილერიო ჯგუფებისა და ამფეთქებლების ჯგუფი;
 - ვ) საჯავშნე ფოლადის ჯგუფი;
 - ზ) საბრძოლო მომწამლელი ნივთიერებების და ქიმიურსაწინააღმდეგო ნივთიერებათა ჯგუფი;
 - თ) №82 ქარხანასთან არსებული ავიადიზელ AH-1-ის სერიულად დანერგვის ჯგუფი.
- თავად ნახეთ: ავიაცია, სამხედრო-საჰაერო ფლოტი, საბრძოლო მარაგი, ქიმი-

ური დაცვა... ასობით მაღალკვალიფიციური სპეციალისტ ბანაკებში იყო გამოკეტილი, იმის ნაცვლად, რომ დღემუდამ ეჭვლათ გამარჯვების იარაღი და სამშობლოს დასაცავი ფარი. ვერცერთი მტერი ვერ მოაწყობს ამგვარ მასშტაბურ დივერსიას, რომელიც ამდღელებული ღირებულებითა და ცარიელი სიტყვებით იქნებოდა გუალირებული.

მაგრამ, მოდით, დაეუბრუნდეთ ტუპოლევის. 1938 წლის შემოდგომაზე იგი გადაიყვანეს მოსკოვის გარეუბან ბოლშევოში მდებარე დიდ შრომა-გასწორებით ბანაკში და მალე მოვიდა ბერიძის განკარგულება – სასწრაფოდ გაეკეთებინა ოთხ-მოტორიანი მოპიკირე ბომბდამშენი. ამ ამოცანის შესრულება ტექნიკურად შეუძლებელი იყო, რის თაობაზეც ტუპოლევიმ აცნობა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარს. მოვიანებით იგი მოუთხრობდა თავის ამხანაგებს:

“იგრძნობოდა, რომ ჩემმა მოხსენებამ ბერია გააღიზიანა. როცა დავამთავრე, აშკარად გაბრაზებულმა გამომხედა. როგორც ჩანდა, ПБ-4-ის თაობაზე იგი სტალინს ესაუბრა და ალბათ დაარწმუნა კიდევ მე ეს მათცებდა, რადგან სტალინთან ადრეული მიღებებისას ამ თემაზე საუბარში თანდათან ვრწმუნდებოდი, რომ თუ სტალინიმა ავიაციის ნიუანსები კონსტრუქტორის დონეზე არ იცოდა, ყოველი შემთხვევისათვის, საკმაოდ კომპეტენტური იყო ამ საკითხებში. ბერიძემ თქვა, რომ იგი სტალინთან ერთად გაარკვევს ყველაფერს. ერთი დღე და დამე ვინერვიულე, შემდეგ კი კვლავ გამომიძახეს. “ამრიგად, – მითხრა ბერიძემ, – მე და სტალინი ყველაფერზე შევთანხმდით: ამჟამად გააკეთებ ორმოტორიან თვითმფრინავს, ხოლო როცა მას მორჩება, შემდეგ შეუდგება ოთხმოტორიან ПБ-4-ზე მუშაობას. ჩვენ იგი ძალიან გვჭირდება”. შემდეგ ჩვენ შორის ასეთი დიალოგი გაიმართა:

ბერია: რამდენი აქვს სიჩქარე თქვენს თვითმფრინავს?

მე: ექვსასი კილომეტრი.

იგი: ცოტაა, გვჭირდება შეიდახი მაინც. რამდენია ფრენის სიშორე?

მე: ორი ათასი კილომეტრი.

იგი: არც ეგ ვარჯა. გვჭირდება მინიმუმ სამი ათასი კილომეტრი. რამდენი ტვირთის ტარება შეუძლია?

მე: სამი ტონის.

იგი: ცოტაა. გვჭირდება ოთხი ტონა მაინც. დავამთავრეთ! (მიმართავს დავილოვს): უბრძანეთ სამხედროებს, რომ შეადგინონ მოთხოვნები ორმოტორიან მოპიკირე ბომბდამშენზე. გაითვალისწინეთ ტუპოლევის მიერ მოწოდებული პარამეტრები, ჩემი შენიშვნებით”.

ეს არ გახლდათ “მცირე განათლების” მქონე სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრის კაპრიზი, როგორაც ეს ტუპოლევის სურს წარმოვიდგინოს თავის მემუარებში.

ომისწინა პერიოდში საბჭოთა ავიაციის მანქანების 75-80 პროცენტი აშკარად ჩამორჩებოდა ამავე ტიპის გერმანულ მანქანებს. სამხედრო-საჰაერო ძალების რეორგანიზაცია ასევე მოითხოვდა მფრინავ-ტექნიკოსთა პირადი შემადგენლობის გადამზადებას.

ახალ გერმანულ გამანადგურებელ “მესსერშიმდლს” (ME-109E) და ბომბდამშენ “იუნკერსს” (JU-88) ბევრად უპირატესი მდგომარეობა გააჩნდათ, ვიდრე საბჭოთა გამანადგურებელ И-15-ს და ბომბდამშენ СБ-ს.

ამას დასტურებს სახელგანთქმული საბჭოთა სპეციალისტი ა.ს. იაკოვლევი, რომელმაც დიდი სამამულო ომის წლებში ვეებერთელა წვლილი შეიტანა საბჭოთა ავიაციის აღმშენებლობის საქმეში.

თარგმანი როლანდ ჯალალანიასი, (გაგრძელება იქნება)

სოროსის სია

საქართველოში, ისევე, როგორც მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში, ბევრი დასავლეთისგან გულუხვად დაფინანსებული არასამთავრობო ორგანიზაცია (ანონ), რომელთა დიდი ნაწილი ანტისახელმწიფოებრივი, ანტიქრისტიანული განწყობითა და მოქმედებით გამოირჩევა.

მათი გავლენა ისე დიდია პოლიტიკაზე, რომ, შეიძლება ითქვას, ხელისუფლება სახელმწიფოსთვის უმნიშვნელოვანეს გადაწყვეტილებებს ამ ანონების, უფრო ზუსტად, მათი პატრონების (დამფინანსებლების) ინტერესების გათვალისწინებით იღებს. ამ მხრივ განსაკუთრებით აღსანიშნავია მილიარდერ ჯორჯ სოროსის ფულით შექმნილი **“ღია საზოგადოება”**, რომლის მანერული საქმიანობის შესახებ დოკუმენტები DCLeans-ის პაქეტშია მოპოვებული და გამოაქვეყნეს. სწორედ ამ დოკუმენტებს ეძღვნება ინტერნეტგამოცემა VZ.RU-ს ვებგვერდზე გამოქვეყნებული მასალა სათაურით **“ჯორჯ სოროსის ‘შეხვეტი კოლონას’ თავისი სახელი უწოდეს”**.

“სკანდალებით განთქმული მილიარდერის ძველი მტრის, უნგრეთის პრემიერ-მინისტრ ვიქტორ ორბანიის ძალისხმევით, როგორც იქნა, გამოიშვეურდა ე.წ. სოროსის სია. ამ სიაში არიან ევროპარლამენტის დეპუტატები, რომლებიც სოროსის პროექტებს ლობირებენ და მისი მითითებით ცვლიან ევროკავშირის კანონმდებლობას. ამ დოკუმენტში განსაკუთრებული პუნქტია რუსეთისადმი დამოკიდებულება. სწორედ ამ დამოკიდებულებით განისაზღვრება, პირი სოროსის მეგობარია თუ მტერი.

ლაპარაკი იმაზე, რომ მილიარდერი ჯორჯ სოროსი აქტიურად ერევა მსოფლიოს პოლიტიკაში და ცდილობს ქვეყნების მართვას, კონსპიროლოგიად ითვლება, მაგრამ ახლა გაბოჰნდა კონკრეტული მტკიცებულებები, რომ ფინანსისტი მართლაც ახდენს გავლენას ევროკავშირში მიღებულ გადაწყვეტილებებზე: DCLEAKS-ის პაქეტშია გამოაქვეყნეს სოროსის საყვარელი ნაშრომის – **“ღია საზოგადოების”** – მეთოდოლოგია.

ეს არის საკმაო მოცულობის დოკუმენტი, რომელშიც შეკრებილია ინფორმაცია ევროპარლამენტის 226 წევრზე (1) – **“ღია საზოგადოების”** იდეურ მოკავშირეებზე. ისინი მოწოდებული არიან, მხარი დაუჭიროონ სოროსის იდეებს – ევროპაში მიგრანტების დასახლებას, **“გენდერული თანასწორობის”** უზრუნველყოფას, ერთი და იმავე სქესის პირებს შორის ქორწინებას, უკრაინის დაახლოებას ევროკავშირთან და, რა თქმა უნდა, რუსეთთან დაპირისპირებას.

ევროპარლამენტში სულ 751 დეპუტატია, მათგან სოროსის მოკავშირეა 226, ანუ მე-სამედზე მეტი.

“ღია საზოგადოებაში” აქვთ დღისი ნაკლებად ცნობილი პარლამენტარებსა და ევროპული პოლიტიკის ისეთ მძიმეწონისებზეც, როგორც არის, მაგალითად, მარტინ შულცი (ცოტა ხნის წინათ ევროპარლამენტის თავმჯდომარე) ან კიდევ – ბელგიის პრემიერ-მინისტრი გი ვერპოფსტადტი.

ამ დოკუმენტს საზოგადოებრიობის ყურადღება მიაპყრო უნგრეთის პრემიერ-მინისტრმა ვიქტორ ორბანმა. ის, ბოლო რამდენიმე წელია, ძალისხმევას არ იშურებს თანამემამულესთან საბრძოლველად – სკანდალებით განთქმული მილიარდერი უნგრეთში დაიბადა. გენდერული თანასწორობისა და ერთი და იმავე სქესის პირთა შორის ქორწინების მოთხოვნის პიკზე ორბანმა უნგრეთის კონსტიტუციაში შეიტანა შესწორებები, რომელთა მიხედვით **“ქვეყანას აერთიანებს ღმერთი და ქრისტიანობა”**, ხოლო **“ქორწინება არის მამაკაცისა და ქალის კავშირი”**.

2017 წლის მარტიდან ორბანი ცდილობს, დახუროს ბუდაპეშტში სოროსის ფულით შექმნილი ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტი, რომელმაც ევროკავშირის პოლი-

ტიკური ელიტის არაერთი თაობა აღზარდა, თუმცა ორი ცნობილი უნგრელის კამათის მთავარი პუნქტი არის მიგრანტები.

2015 წელს ორბანმა განკარგულება გაცა, სერბეთთან საზღვარზე აქმენებინათ კედელი, რომელიც ხელს შეუშლიდა ქვეყანაში ლტოლვილების შესვლას. სოროსი ორბანს თავს დაატყდა კრიტიკით, უწოდა მას დიქტატორი და წარმოადგინა თავისი გეგმა ევროკავშირში მიგრანტების მიღების ორგანიზების შესახებ. სოროსის გეგმის მიხედვით, ევროკავშირის ქვეყნებმა თავიანთ ტერიტორიაზე ყოველწლიურად უნდა შეუშინონ მილიონამდე მიგრანტი, ამასთანავე, ზედა ზღვარი დაწესებული არ იყო. თითოეული მიგრანტი უზრუნველყოფილი უნდა ყოფილიყო სპეციალური – წელიწადში 15 ათასი ევროთი, თანხები ქვეყნებში განაწილებდნენ დაწესებული კვონტების შესაბამისად.

დღეს სწორედ ამ გეგმაზე მსჯელობენ ბრიუსელში. ხოლო ვიშეგრადის ოთხეულის ქვეყნები (პოლონეთი, ჩეხეთი, სლოვაკეთი და უნგრეთი), რომლებიც აქამდე წარმატებით უგულვებელყოფდნენ კვონტების შესახებ დებულებას, თავდაპირველი იბრძვიან სოროსის ჩანაფიქრის წინააღმდეგ.

ცოტა ხნის წინათ, ოქტომბრის ბოლოს, სამოქალაქო თავისუფლების, იურისპრუდენციისა და საშინაო საქმეების ევროპარლამენტის კომიტეტმა წინადადება წამოაყენა, ევროკავშირის კანონმდებლობაში ცვლილება შეეტანათ თავშესაფრის მიცემის თაობაზე, რათა საბოლოოდ დადგენილიყო ეს უბადადებული კვონტები ქვეყნებისთვის. აღსანიშნავია, რომ მიგრანტების ნაკადის ლიმიტის ზედა ზღვარი არც ამჯერად არ არის მითითებული. სწორედ ამიტომ გადაწყვიტა უნგრეთის ხელმძღვანელობა, თვალთ აეხილა ევროპისთვის, რატომ იღებს ევროპისთვის თითოეულ გადაწყვეტილებას ევროპარლამენტი. ოფიციალური ბუდაპეშტი, ფაქტობრივად, პიარმენეჯერად იქცა DCLeak-ის პაქეტის მიერ გამოქვეყნებული დოკუმენტის სახსიათო სათაურით **“ჩვენი სამივე მოკავშირეები ევროპარლამენტში (2014-2019)”**.

“ეს დოკუმენტი მხოლოდ უნგრეთს რომ ემუქრებოდა, პრობლემა არ იქნებოდა. უნგრეთის მთავრობა მიეჩნევა გაქარწყლებას ცრუ ბრალდებების წინააღმდეგ, რომელსაც თავს ატყვენ **“ღია საზოგადოების”** იდეოლოგები, – განაცხადა უნგრეთის სახელმწიფო მდივანმაზოლტან კოვანმა, – მაგრამ დღეს საქმე ეხება არა მხოლოდ უნგრეთს, ეს დოკუმენტი საფრთხეს უქმნის სრულიად ევროპის მომავალს”.

კოვანი ამტკიცებს, რომ დღეს ევროპარლამენტის სამოქალაქო თავისუფლების კომიტეტში მუშაობს სოროსის, სულ ცოტა, “30 აშკარა მხარდაჭერა”. და შეთხვევითი არ არის, რომ მილიარდერი ხშირად ხვდება ევროკავშირის თავმჯდომარე ჟან-კლოდ იუნკერს დახურულ კარს მიღმა და არაფერს იცის, რა საკითხებზე მსჯელობენ.

სოროსის მიერ **“დემოკრატიისთვის საბრძოლველად”** 18 მილიარდის დემონსტრაციულად შეწირვამ მისი **“ღია საზოგადოება”** მსოფლიოში ყველაზე მძლავრ არასამთავრობო ორგანიზაციად აქცია. სახელდობრ, რამ შეასწავლა ოფიციალური ბუდაპეშტი ამარასამთავრობო ორგანიზაციის შიგნით მოხმარებისთვის განკუთვნილ მეთოდოლოგიაში?

ხეობსხეუბული 226 ევროდეპუტატის დოკუმენტი მითითებულია, რომ მათ უკვე ითანამშრომლეს **“ღია საზოგადოებასთან”** და შეიძლება კვლავაც უხმონ სათანამშრომლოდ. დოკუმენტი შედგენილია არა მხოლოდ ღია წყაროებიდან, არამედ **“საკუთარი ძალებით მოპოვებული ინფორმაციის შედეგად”**. დახასიათებების სტილი ძალიან ჰგავს **“პირად საქმეებს”** ტელესერიალ **“გაზაფხულის 17 გაუღებვიდან”**, ოღონდ ფორმულირებები **“ჰეშმარტი არიყ”** და **“ნორდული ხასიათი”** შეცვლილი ტერმინებით – **“პროვეროპელი”**, **“აქტიური პროვეროპელი”** და **“მეტისმეტად პროვეროპელი”**.

“მეტისმეტად პროვეროპელი”, **“ღია საზოგადოების”** ფასულობების უპირობო დამცველი უყოყმანოდ გამოდის თავისი ფრაქციის თვალსაზრისის წინააღმდეგ, – ასე ახასიათებენ მონიკა მაკოვეის, ევროპარლამენტის დეპუტატს რუმინეთიდან.

“პროვეროპელია, მაგრამ ძალიან გატაცებულია ტრანსპორტისა და ტურიზმის კომიტეტის ხელმძღვანელობით”, – ეს უკვე

მიქაელა კრემერის დახასიათებაა, გერმანელი **“მწვანეების”** წარმომადგენლის. **“ღია საზოგადოების”** მოკავშირეთა უმრავლესობა იბრძვის მიგრანტების, უმცირესობებისა და ლგბტ-თა უფლებების დასაცავად, აგრეთვე, ერის რეპროდუქციული ჯანმრთელობის გასაუმჯობესებლად. გლობალისტური ჯარგონიდან თუ ვთარგმნით, მხარს უჭერენ მესამე სამყაროს ქვეყნებიდან შეუზღუდავ მიგრაციას, ერთი და იმავე სქესის პირებს შორის ქორწინების დაკანონებასა და შობადობის შეზღუდვას.

ცალკე აღნიშნულია წვლილი მიგრაციის კანონში ცვლილებების შესატანად ბრძოლაში. ამ პუნქტის მიხედვით, პირველობას არავის უთმობენ სიღვია გიოთი (ფრანგი სოციალ-დემოკრატი) და ჟანა ლამბერტი (ინგლისელი **“მწვანე”**). ეს ქალბატონები ლობირებენ ევროკავშირის კანონმდებლობაში თავშესაფრის მიცემის შესახებ ცვლილების შეტანას იმ სულსკვეთებით, როგორც ითხოვს სოროსი.

სოროსის მხარდაჭერ ევროპარლამენტარებს შორის არიან მემარჯვენე პარტიების წარმომადგენლებიც, თუმცა მათი უმრავლესობა არის სოციალ-დემოკრატი, ეკოლოგი და **“მწვანე”**. ისინი, ძირითადად, სამეცნიერო და შემოქმედებით ინტელიგენციას წარმოადგენენ; ხშირად წერენ წიგნებს, რომლებშიც აკრიტიკებენ თანამედროვე კაპიტალიზმს, თუმცა ეს სრულიად არ უშლით ხელს, ითანამშრომლონ ერთ-ერთ ოდიოზურ თანამედროვე კაპიტალისტთან.

ამ **“დასტავში”** ჭარბობენ ევროკავშირის მილიანობის მომხრეები, თუმცა გვხვდება **“სომიერი ევროსკეპტიკოსების”** გვარებიც, რომლებიც ისეთ საკითხებში უნდა გამოიყენონ, როგორც არის **“უმიცრესობების უფლებებისთვის ბრძოლა”** და მიგრაცია.

აი, მაგალითად, როგორ ახასიათებენ იანა იგორის ასულ ტომას (ქალიშვილობის გვარი ჩერნოგოროვა), ტალინის ყოფილ ვიცე-მერსა და ესტონეთიდან პირველ რუსულენოვან ევროპარლამენტარს: **“უარი თქვა, მხარი დაუჭირა ევროპარლამენტის რეზოლუციისთვის უკრაინისა და რუსეთის კონფლიქტის შესახებ 2014 წლის ივლისში. შეიძლება იყოს პრორუსი გაურკვეველი დოზით (ასეთ შემთხვევაში მისი თანამშრომლობა “ღია საზოგადოებასთან” საეჭვოა”**.

“ღია საზოგადოების” სიის რამდენიმე წარმომადგენელი, დიდი ხანია, ცნობილია ფართო საზოგადოებისთვის. მაგალითად, რეკა პარმი გერმანელი **“მწვანეებიდან”** რეკულარულად გამოდის ევროპარლამენტში და ითხოვს სანქციების დაწესებას რუსეთისთვის. ბელგიელი გი ვერპოფსტადტი მრისხანე სტატიებს აქვეყნებს მსგავსი სათაურით: **“პუტინს მიეუთითოთ თავისი ადგილი”**, რომელშიც რუსეთის ხელისუფლება დადანაშაულებულია თანამედროვე ევროპისთვის თითქმის ყველა პრობლემის შექმნაში.

“სოროსის სია”, ბოლოსდაბოლოს, პასუხს სცემს კითხვას, რომელიც რეკულარულად წამოტივტივდება ხოლმე ევროკავშირის პოლიტიკაზე კამათისას – რა აიძულებს ევროპული ქვეყნების ხელისუფლებებს, ითამაშონ საკუთარი ხალხის ინტერესების წინააღმდეგ? პასუხი: კორუფციაში ჩაფლვობა. სოროსის მიერ გამოკვებილი პოლიტიკოსები მის პროექტებს ლობირებენ, ხოლო ქვეყნების ხელისუფლებების მხრიდან ამასთან დაპირისპირების ნებისმიერ მცდელობას ამ ქვეყნების ელიტები ეწინააღმდეგებიან.

აი რატომ მარცხდებიან ვიქტორ ორბანის მსგავსი ლიდერები სოროსის სტრუქტურებთან დაპირისპირებისას. **“ღია საზოგადოების”** გავლენის აგენტურით გაძეკილი ევროპარლამენტი მიზანმიმართულად მუშაობს ევროპაში მილიონობით მიგრანტის დასახლების შესახებ სოროსის მიერ შემუშავებული გეგმის განსახორციელებლად.

დასავლური დემოკრატიის ფასადის უკან კი იმალება სტრუქტურა, რომელიც ფეოდალიზმს მოგვაგონებს. მემარცხენე პოლიტიკოსები ერთგულებას ეფიცებიან ყანად ბარონს და ემსახურებიან მის ინტერესებს, ევროპის მოსახლეობის ინტერესები კი ფეხებზე ჰკიდებენ.

ევროპის მოსახლეობა, მიუხედავად ფასულობებისა და უფლებებისა, ახლაც ისეთივე უფლებოა, როგორც იყო შეუსაუყუნებში”.

მომავლად ნიბა კორინთელმა

ჭოეზიის კუთხე

ფიროსმანი

ჩვენ ფიროსმანის ვეძებთ ნაკვალევს, ტვირთსავე ყოფის წარუშლელ კვალებს. დიდი სიწრფელის ფერწერულ ელვას, და ამაღლებულ სულიერებას! ქმნიდა „აქტრისას“ და სხვა ლამაზებს თბილისის ლამაზი ხედვის სანახებს. ცხოველთ თვალებს უცხო ფერებით, და მონადიმეთ მუქი წვერებით. მინდა ეს ნიჭი ვაქოთ სიტყვებით უშურველობით დიდხანს ვიქნებით. საფლავსაც ვეძებთ და მის ნაკვალევს მხატვარ ნიკალას წარუშლელ კვალებს...

სონეტი 90

სი, მუ ბორჯის მიჯოგუნქდა მემოტე ამდლა, მუჭო ვითონამუ დომიდით ქიანაქ. უმოსო ლექინო გინიბდა ხვალასაშ დამლას, დალია ჭვათ ვევი უგანეთ დალტ თლიანას. დო მუდგა ბორჯის ნარდის ქაათა მუჭოთ არამს, ვა მემეტეობა დო ოჭიშის ვემოგა ყამა. უკულ ჭვიმათ სი ნუ გაათანუა სერს ჭარამს... ასევე მომალოდ პანჯათ ჩქიმ ოდაგალ ხვამა. დალია წუთიშოთ ვენოდგა ჩქინ გორთუალა, ნამდა, ვა მოგოჭიშუას ჭვიტ ნარლიშ დინორთაქ. ამდღარში მიბღეკო, ჩქიმ გრინჯ დარდით რთუალა. დო უსქანერა, თე დლაშე მუნას აუხ ორთაქ!

მჭყორდუ ძალიერო, ჩქიმ კოდირ გურ სკან დინაფათ, დო თე არძა ნარდა გუმენქარბუ თუნაფათ!

შექსპირის სონეტი თარგმანა მაღნახ ბრიბოლიან

მანცხვარ კარ ვოხორანქ მა მანცხვარ კარს, ხორეონ რე ოშქაშურ. ხანდუ რინენს თაქ კათა. ართო გურ დო ართო შურ.

ეკლესია მანცხვარიშ – ასქვამანს თიშ თარ ნაწილს. ხვამა რდას არძა გვარიშ, უფალ მეჩანს მუშ-მუშ წილს.

ჭარჭულარაშ მეუჯინუთ, შეიდობა რდას თე ხორეონს. ბხარენქ მუჭამს ვიჯინექ, კოლხაშ თე აკან-რეონს. აკარეონ – ადგილ-მდებარეობა

მაღნახ ბრიბოლია, აბაშა

საყვარელი ჩემო ზანა!

ძეწინს ჩეროს შეხიზნულს, ხმაჩხრიალა დელის წყალო. მზეზე გამო, რომ მნათობმა, კრძალვით მუხლი მოიყაროს.

რომ მსოფლიოს სხვა მდინარეთ, ივრძნონ შენი ამხევება რადგან ერთ-ერთს ბედად გერგო, ქართულ ნიჭის აღხევება.

მხატვრულ სიტყვის დიდოსტატო, შენ არ ზარდვ ზრუნვით განა? კონსტანტინეს სიყრმის სწორო, საყვარელი ჩემო ზანა!

შენ დიდი ხარ სხეებზედაცა, რის პატარა, რა პატარა. შენმა მადლმა პროზის მახვში, ზეცის კიბეს აატარა.

იქუხე და იგუგუნე ნაპირებზე გადმოდინდი იამაყე შენს ტალღებში, რომ ბუმბუკარა მწერალს ზრდიდი.

ძეწინს ჩეროს შეხიზნული დელის წყალო ხმამეტყველო. კიდევ დიდხანს ირუნუნე, კონსტანტინეს სადღეგრძელოდ!

ბივი კველია

მერაბ კოსტავას პოეზია

ღმერთი არის კურთხეული და ერთადერთი ხელმწიფე, მეფეთა მეფე და უფალი (I ტიმოთე, 6,16) (2,455).

„ერთადერთი, რომელსაც უპირია უკვლავება, მკვიდრობს მიუწვდომელ ნათელში, რომელიც თავის უხილავს ადამიანგან და არც ძალუძს მისი ხილვა (I ტიმოთე, 6,16).

მარადისობა, მარადისობის მამა არის სადღოთი სახელი (ესაია წინასწარმეტყველი, 95,5) (1,45).

სიცოცხლისა და ცნობადის სახე ხარობს სამოთხეში და ქრისტეს ორბუნებოვნებაზე მიანიშნებს (აბაკრადე, სასულიერო პოეზიის სახეები, კრ. „პოეზია“, 1981)

ლექსში „გაზაფხული (1,113) ფიგურირებს „მიჯნურთ სამოთხის ხე“, როგორც სადღოთი სახელი.

მერაბ კოსტავას პოეზიაში მხილებულია ღმერთის უარყოფელი ეპოქა. პოეტი მრავალგზის ამხელს რწმენისგან განშორებულთ, მხოლოდ ცოდნის მაძიებელთ, რომელთაც ზნეობა დაეწვებათ: „იდუმალეუბის დარწმუნებით წყარო ცოდვილთა, სიბრძნეს დაწმენდილს, ნათლის სვეტად აღვიქვამთ მუდამ, ამდაც, როცა თითო ნაბიჯს დგამენ ცოდნისკენ, ორი ნაბიჯი ზნეობისკენ გადადგან უნდა“.

ხელახლა რა ტაძართა იავარქმნას, რელიგიური სიბრძნის უარყოფას, გულისტკივილით კითხულობდა პოეტი: „ტაძართა სიბრძნე რად დაქინდა, რად დაექანა? ... რატომ მდუმარებს ღირსთა მამათა წმინდა საგანე? ნუთუ დაგვეწო აღსავლის კარი და ერთიანად წაგვერთვა სმენა?“ (ბიბლიური რემინისცენციები) (1,149).

მერაბ კოსტავა აფიქსირებდა ზეციური ვარსკვლავის (ქრისტეს) გაუჩინარებას, ზღვარში დამსხვრეული გემის (რწმენის) გამო უიმედობას: „ერთი უმრავლეს ვარსკვლავთაგანი, რად არ აღენთო ზეცაში დღემდე? როდემდე ზღვაში დამსხვრეულ გემის უიმედობის აფრა გვემოსოს?“ (გალაკტიონი) (1, 151).

წმინდა მამა გემოდგურავს: „გქონდეს რწმენა და კეთილი სინდისი, რომელიც უარყვეს ზოგიერთებმა და დამსხვრა მათი რწმენის ხომალდი“ (პავლე მოციქული, I ტიმოთე 2,19) (2,449).

მერაბ კოსტავა გალაკტიონისადმი მიძღვნილ ლექსში ხაზი უსვამს პოეტების მეფის რელიგიურობას, სადღოთი სიბრძნისა და სადღოთი სიყვარულის პრიმატს მის შემოქმედებაში და ბუნებრივია, მრავალი ქრისტიანული სახელი აქვს დამოწმებული: მრავალძალი, მუდმივი ცეცხლი, გულთამხილაგი თვალი, ირისე, ვარსკვლავი, უხილაგი, მარადისობა, სიტყვა, შემოქმედი, დაუსაბამო სიმართლის სახელი.

მარიამის სახელებია ცეცხლოვანი, აზარეუმი, ბარძიმი, გრაალი.

ამ სახელთა წყაროებია ბიბლია, სასულიერო პოეზია, ღვთისმეტყველთა წიგნები, „დაუჯდომელი ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლისა“.

პრობლემაზე დაკვირვება გვარწმუნებს, რომ მერაბ კოსტავა ზედმიწევნით კარგად იცნობდა ქრისტიანული რელიგიის მოთხოვნებს, სადღოთი და საღვთისმშობლო სიმბოლიკას.

იგი სიღრმისეულად გაიაზრებდა ათეისტური ეპოქის სატყვერებს, ამრავალფეროვნებდა, ახალი ელფერით მოსავდა ჩვენი ზეციური დედისა და ძე ღმერთის სახელებს. პოეტმა დიდი ძალისხმევა გამოიჩინა რწმენისკენ მეფისტოფელის ეპოქის ადამიანების მოქცევისთვის, გამორჩეულია მისი წვლილი ერთგული ტრიადის მსახურება-გადარჩენაში.

მერაბ კოსტავას პოეზიაში ღმერთი არის სიტყვა, იდუმალი სიტყვა, სიტყვა დაუსაბამო, კარი, ელვა, სასოება, სისარული, ნათელი, მზე, მზიანი ღამე, შუალამის მზე, მზის სული, უკვდავების წყარო, წყარო ცხოვრების, იდუმალების წყარო, წყარო, მრადი მამა, მრადი ძე, იმედი, სიყვარული, ცეცხლი, მარადისობის ნერვი, უკვდავების ქნარი, ერთი, სამება, ვარსკვლავი, სიწმინდის თვალი, მაცხოვარი, რაბი, სასწაული, უსაზღვროება, უფსკრული სინათლისა, დაუშრეტელი მზერა, პური ცხოვრებისა, წყარო უკვდავებასა, სასუფეველი ცისა, ცვარ-მარგალიტი, ვარსკვლავების საუნჯე, წარუგადი საუნჯე, ედემის მშვენება, შუქთამთავი, მანანას მთავარი, უხეშთაეხი, სული ცხოველი, ცხოვრების სული, მეუფე, განმეგებელი, გა-

მოუთქმელი, ერთადერთი, ცისარტყელა, პირველი სხივი, სამყაროს არქიტექტორი, უნრდილო ნათელი, სული ცხოველი, ძე მადლის, ჭეშმარიტება, გულთამხილაგი, ერთარსება, წარუგალი ძალი, მოძღვართ მოძღვარი, ნათლის სვეტი, მომავლის სვეტი, ვენახი, ირისე, კეთილი მწყემსი, ზეცის უშრეტე თვალი, სულის მახვილი, დაუსაბამო, მიუწვდომელი, უსახელო, პური არსობის, ძე, მადალი ცა, გზა, კარი, ახალი ცხოვრების კარი, ცვარი ცვარი, სიწმინდის კვართი, კაცობის მდინარე, გარეშეშეწერელის საესება, დიდი გამჩენი, მრავალძალი, მუდმივი ცეცხლი, მრადისობა, შემოქმედი, დაუსაბამო სიმართლის სახელი, ცეცხლის ყვავილი, გულთამხილაგი, მიჯნურთ სამოთხის ხე.

პოეტის „ნუბუზის და“

ათეისტურ მეოცე საუკუნეში, „მეფისტოფელის საუკუნედ“ რომ მონათლა დიდმა გალაკტიონ ტაბიძემ, ხელისუფლებისგან ხელდასხმული კალმოსნები ურწმუნოებით, ეაღბი, ამსოფლურ-წარმავალი ღირებულებების გაფეტიშებით, ქვეყნის ტირანი მესვეურების ხობით, სიმართლის გამარუდებით გამოორჩნენ. მაგრამ რწმენის, სიკეთის, ობიექტურობის დევნის პირობებშიც იყვნენ დინების წინააღმდეგ მაცოდ სიტყვის ოსტატები, რომელნიც ჭეშმარიტებას, მართლმადიდებლურ ქრისტიანობას, სულიერებას ემსახურებოდნენ და თავიანთ უპირველეს მისიას რწმენის ერთგულებაში, ერთგული იდეალებისთვის თავგანწირვავში ხელაფდნენ. ისინი ტაძრისკენ სავალ ზუას უწვევებდნენ ხალხს და შემოქმედებით ნიჭს სულიწმიდის მადლად მიიწვევდნენ.

წიგნთა წიგნის სიბრძნით, ღვთისმეტყველთა, იდეალისტ ფილოსოფოსთა, მორწმუნე კლასიკოსთა მრავალი იდეებით გაბრძობილი მერაბ კოსტავა უპირველესად რელიგიური, ეროვნული სულიერი ფასეულობების მსახური იყო საქმიანად და სიტყვიანად.

პოეტი იზიარებდა მესიანისტურ იდეას, რომლის მიხედვითაც, საქართველო მარიამ ღვთისმშობლის წილხვედრი ქვეყანაა, რაც უკეთურ ძალთა მძლავრობის პერიოდებში ოპტიმიზმის დიდი საფუძველი იყო. ჩვენი ზეციური დედისადმი სიტყვიანა და საქმით თავგანისცემის მაგალითი იყო მერაბ კოსტავას ცხოვრება და შემოქმედება.

ცნობილია, ივერის ღვთისმშობლის ხატის საქართველოში ჩამობრძანებისას აეროპორტში მისულმა მერაბ კოსტავამ მუხლებზე დახოქებით გამოხატა ჩვენი სამშობლოს მფარველი ძე ღმერთის დედასადმი თავგანისცემა, ხოლო პოეზიაში მრავალი შედევრი უძღვნა.

მარიამ ღვთისმშობლის უკვდავყოფელი პოეტის ლექსში ტრადიციების შემოქმედებით გამოყენებით გამრავალფეროვნებულია საღვთისმშობლო სახისმეტყველება, მისი სახეები გააზრებულია ახლებურ კონტექსტში, ახლებური ნიუანსებით. ეს ლექსები თამამად დაუდგება გვერდით ქართულ მორწმუნე კლასიკოსთა შედევრებს.

მერაბ კოსტავა უგალობდა ქრისტეს, ამკობდა მას კანონიკური და ორიგინალური ეპითეტებით და, ბუნებრივია, იქვე გამოხატავდა მოწიფებას ძე ღმერთის დედისადმი. პოეტმა ასე მიმართავდა ადამიანთა სახსნელად ზეციდან მიწაზე მოვლინებულ იესოს: „...სერაფიმ-საგალობლო, უფსკრული სინათლისაო, მზერაო დაუშრეტლო და პური ცხოვრებისაო, წყარო უკვდავებისა, სასუფეველო ცისაო, ცვარ-მარგალიტი, ვარსკვლავებისა საუნჯე, ნიავო წალკობისაო... ვარსკვლავებისა საუნჯე, მშვენივალე ედემისაო, ამ სოფლად მოვლინებულო შენ ბინადარო ცისაო“ (ბაღლო ღმთისფარიანი) (1,71).

აქვე მარიამ ღვთისმშობელი ფიგურირებს სასულიერო მწერლობაში დამკვიდრებული სიმბოლური სახეებით: „ხელთუშტიცესო ბეჭედო, მადალი განზრახვისაო. უსათუთესო შეხება ანგელოსური ფრთისაო. დაუტკნობელი ყვავილი, კდემო ქალწულისაო, აღურაცხელი მადლო და სასუფეველო ცისაო“.

აქ მარიამის სახელებია: ხელთუშტიცესი ბეჭედი, ანგელოსური ფრთა, დაუტკნობელი ყვავილი, ქალწულის კდემი, აღურაცხელი მადლი, სასუფეველი ცისა.

ლექსის ავტორი ზედმიწევნით იცნობდა ამ სახეთა წყაროებს.

„ნეგმირებული ძლისპირნი“ მარიამ ღვთისმშობელს მოიხსენიებს, როგორც ზეცის ბეჭედს“ (2,821).

ქართველ პოეტთან ბეჭედს ახლავს მიგნებული ეპითეტი – „ხელთუშტიცესი“.

„დაუჯდომლის“ მიხედვით, მარიამს ეწოდება „უხრწელი ყვავილი“.

„გისაროდენ, ყვავილო უხრწელებისაო“ (3,11).

ესაიას წინასწარმეტყველებაში მარიამი არის „ქალწული“, რომელიც მუცლადიდებს“ ძეს: „აჰა მუცლადიდებს ქალწული და შობს ძეს და უწოდებს „სახელად იმანუელს (ჩვენთან არს ღმერთი)“ (ესაია წინასწარმეტყველი).

ასევე, დაუჯდომელში“ მარიამი არის „ზღუდე ქალწულთა“, ძეგლი ქალწულეებისაი“, „ქალწულებისა და შობის შემაულლებელი“ (3,12).

„სინურ მრავალთავეში“ მარიამი წარმოიდგინება, როგორც ცა, საცნაური ცა, ზეცის საყდარი“ (5,201), „ნეგმირებულ ძლისპირში“ „სულიერი ცა“ (2,37) „უძველეს იადგარში“. – ცათა ცა, ღვთის ცა, საცნაური ცა“.

„დაუჯდომელში“ მარიამი მოიხსენება, როგორც „ანგელოსთა ცხოვრებისა გამომანინებელი“ (2,11).

ზეციური დედისადმი მიძღვნილ მერაბ კოსტავას ციკლში განსაკუთრებით გამოირჩეულია ლექსი „ღვთისმშობლისადმი“ (1,34-35). მასში იესოს მშობელი წარმოიდგინება, როგორც ადამის მოდემის მსხველი, სოფლის მუხანათობით გულდაკოდილთა ნუგეში, „ძველი მიწის“ და „ძველი ზეცის“ განმსახლებელი, მალად მახანთა შთაბარებელი, ცისკენ ხიდის გამდები, ცოდვათაგან მეურნალი, ძე ღმერთთან შუამდგომელი, უკვდავი სიტყვის მშობელი, სიწმინდე შეუვადლი, ღმრთის სძალი, დედოფალი: „... თუ მიხსნის შენი წყალობა და შენი წილხვედრობობა. შენგან, შენგან განიდიდა და განახლდა მიწა ძველი, შენ დაბადე სიკვდილითა სიკვდილისა დამორგუნველი. ანგელოზთ დასმა გადიდა უკვდავი სიტყვის მშობელი... სინანული განმსახლე, სიწმინდო შეუვადლო, ტაძრად ღვთისად მიმსახლე, ღმრთისა სძალი დედოფალი“... შენგან, შენგან განიდიდა და განახლდა მიწა ძველი, მკვდრებით ადგა სიკვდილითა სიკვდილისა დამორგუნველი“.

მივმართოთ ლექსის წყაროებს.

„დაუჯდომელში“ მარიამი მოიხსენება, როგორც „წმიდისა წმიდათა უადრესი“ (3,12), „სძალი უსდლო (3,9), „სულთა წმიდათა სძალი შესამოსელი“.

ეს სახე (სძალი) მომდინარეობს ქებათა ქებით: „ბადი ხარ დასშული, სძალი, დაო ჩემო, ჭა დაგმანული, წყარო დაბეჭდილი“ (ქებათა ქება სოლომონისა, 4,12) (6,16).

ბიბლიაში, სასულიერო პოეზიაში მარიამს ეწოდება დედოფალი, ზეცის დედოფალი, ოფირის ოქროთი შემკული დედოფალი.

ფსალმუნში ვკითხულობთ: „ტახტი შენი, ღმერთო, უკუნითი უკუნისამდეა, სიმართლის კვერთხი კვერთხი შენი მეუფებისა... შენ მარჯვნივ დადგა დედოფალი ოფირის ოქროთი შემკული დედოფალი“ (ფს.44,7,10) (7,569).

ფსალმუნის ეს ფრაზა ასე განიმარტება ღვთისმეტყველებაში:

„ვინ არის ის დედოფალი, რომელზედაც აქ არის ლაპარაკი და რომელიც მესიის გვერდით დაუყენებიათ? რა თქმა უნდა, იმ ძის, იმ მესიის დედა, სხვა ვინ უნდა იყოს მესიის გვერდით მჯდომარე ქალი?“ (8,152).

„უძველეს იადგარში“ მარიამი მოიხსენება, როგორც „დიდებული დედა, დედოფალი, ყოვლადწმინდა დედოფალი, წმინდა დედოფალი“ (6,439)...

ნიკოლოზ გულაბერიძის „გალობანი სუტისა ცხოველისანი“ მარიამს წარმოვიდგენს, როგორც „წმინდა დედოფალს, დავით აღმაშენებელი – ქალწულ დედას, დედოფალს“ (გალობანი სინანულისანი) (9,164).

განსახილველ ლექსში მერაბ კოსტავა მიმართავს უფლის დედას: „დაუსაბამო ნათლის ცისკარო, სწრაფშესმენითა მადლის მეგებლო, შენდა გადადებ ყოველ ცისმარე, უბიწო, შეუგინებელი“.

ამ სახეებს მრავალი წყარო აქვს. დავიმოწმებთ ზოგიერთს: „დაუჯდომლის“ მიხედვით, მარიამი არის „ცისკარი, განმანათლებელი გონებისა (3,12).

ლექსს ამშვენებს მარიამის ბრწყინვალე კანონიკური სიმბოლოები: „შენ თვალსულიწმინდისა, ადამის მოდემის გაისო, ცისკენ გამდებო ხიდისა, სერაბინთ უხეშთაესო... ნუგეშად გამოგვიჩინდი რომელი, გვექმენი შუამდგომელი.

„ახალ აღთქმაში“ ღმერთი მართალთა ნუგეშისმცემელია“ (I კორინთელთა 7,6).

ქრისტე არის „ნუგეშის ღმერთი“, მამაღმერთი, ძე ღმერთი და მარიამ ღვთისმშობელი ხალხთა მრადიული ნუგეშისმცემელი არიან. ღმერთი ნუგეშისმცემელია ესაიას წინასწარმეტყველებაში. (ესაია, 5,12)

„დაუჯდომელში“ მარიამი წარმოიდგინება როგორც დაცემული „ადამის აღდგომა“, ცრემლთა ევასთა ხსნა“ (3,9).

მარიამის მეტაფორაა ხიდი: „ხიდი წიადმეკანებელი ქუეყანისათა ცად მიმართ“ (3,9).

მ. კოსტავას „სულიწმინდის თვალის“ შთაბარებელი შეიძლება ყოფილიყო წინარე ტრადიციები. მივმართავთ ზოგიერთს:

„ძლისპირნი“ მარიამს წარმოადგენს, როგორც „ქალწულთა თვალს“ (2,132), „მზის თვალის უბრწყინვალესს“ (2,20).

„ყოვლად ბრწყინვალე მზისთვალს“ (2,281).

„ცხოვრების თვალის მშობელს“ (2,535).

„ცხოვრების თვალი“ ქრისტეს სახელია.

მარიამი „დაუჯდომელში“ სახელდება ულია, როგორც „ანგელოსთა ცხოვრების გამოსანინებელი“ (3,11), „ძლისპირნი“ – „ანგელოსთა შემოქმედის დედა“ (2,341), „ქერაბინთა“ უმალესი (2,7).

საყურადღებო ლექსია „თეთრი ქალწული“ (1,42-46), რომელშიც მარიამ ღვთისმშობლის მხატვრული სახეებია: „ღრუბელთა კოშკის ასული“, „თვალის პატოსხეის“, „ნუგეშის სვეტი“, „ქალწული ფიცი“.

სასულიერო ღვთისმეტყველებაში მარიამი წარმოიდგინება, როგორც „ასული დავითის“, „ასული სიონეველი“.

„ქალწული“ მარიამის კანონიკური სახელია ისევე, როგორც თოვლის მადონა გალაკტიონის ლექსში „ხომალდს მიჰყვება თოვლის მადონა“ (1,56-57).

ლექსში „შეხვედრა“ ქრისტე მოიხსენება როგორც „რაბი“. მარიამის მეტაფორად კი გვევლინება „საწმინდა“.

მერაბ კოსტავას „დიდგორში“ საწმინდის ენაცვლება ბარძიმი: „ზეცას დაუბრუნდა სერფომ – ბარძიმი“. ამ შემთხვევაში ლექსის ავტორი ემყარება წინარე ტრადიციას. „ძლისპირნი“ მიხედვით, მარიამი არის „გედგონის საწმინდა“ (2,839), საღმრთო საწმინდა (2,597).

ბარძიმი იგივე საწმინდა, იგივე გრაალი, რომლის მნიშვნელობას ასე განმარტავს ზვიად გამსახურდია: „გრაალი არის სიმბოლო ღვთისმშობლის, სულიწმინდისა და გრაალის მფლობელი არის სულიწმინდით გამსჭვალული ადამიანი“ (11,38).

ლექსში „ძალუმი, ვით იეპოვა“ (1,73) გვხვდება როგორც საღმრთო, ისე საღვთისმშობლო სახელები: მთა, ია, ნუგეშის და, საყდარი, მარიამ ღვთისმშობლის სიმბოლოებია. ცეცხლის ყვავილი, ელვა, კარი ძე ღმერთისა.

პოეტის ვედრება ერთდროულად მიემართება, როგორც ძე ღმერთს, ისე მის ზეციურ დედას: „...მოიდან, რომ მოგაწვი ყვავილს, იცოდე ცეცხლისა არის, ვითარცა დევეფისა გუნდა. ხელები დაგთუთოს უნდა, შემცნობის ქველის და ავის... ელვათა კვეთებად მოვალ, იათა ცრემლიან გულად. ანმეხვენ, ნუგეშის დაო, შთამასვი ცხოვრების ზმულა, შემშოსე სიმშვიდის ბაო... უსაყდროდ გამრეყავს ყოვლა, შენ თუ არ გამოდებ კარებს... ლოცვად და ვედრებად მოვალ, ლოცვად და ვედრებად მოვალ“.

მთა არის მარიამ ღვთისმშობლის სახელი და მომდინარეობს დანიელის წინასწარმეტყველებიდან: „ახედვედე, ვიდრე არა გამოეუთა ლოდი მთისაგან თვინიერ ხელთასა“ (დანიელი, 2,34,38) (4,247).

„მთა“ განიმარტება მარიამის, ხოლო „ლოდი“ ძე ღმერთის სიმბოლოდ.

ლუარა სორდია
(გაგრძელება იქნება)

საჭიროა გაბი პასუხისმგებლობა

ბევრი მტკიცება არ ჭირდება იმას, რომ ადამიანი როცა ამა თუ იმ თანამდებობას იკავებს, არა აქვს მნიშვნელობა, იქნება ის პატარა თუ დიდი, პირველ რიგში ვალდებულია მთელი არსებით, მთელი მონდობით, ძალღონის დაუხორგავად შეუდგეს მუშაობას, პატიოსნებითა და წესიერებით მიიქციოს თანამშრომელთა, საზოგადოების ყურადღება და, რაც მთავარია, დიდი პასუხისმგებლობის გრძობით განიმსჭვალოს დაკისრებული მოვალეობისადმი. სწორედ ასეთ შემთხვევაში მოიხვეჭს ადამიანი საზოგადოების ნდობასა და სიყვარულს.

სამწუხაროთ თუ საუბედუროდ დღევანდელ პრაქტიკულ ცხოვრებაში ასეთი ადამიანები ნაკლებად მოიძებნებიან და თუ მოიძებნებიან მის წინააღმდეგ უსინდისო, ავი ადამიანები შურით აღივსებიან და მოგონილი ბრალდებებით კრიტიკის ქარ-ცეცხლში გაატარებენ.

სწორედ ასეთ შემთხვევაში არ უნდა შეშინდეს ადამიანი, სიცოცხლის ფასად რომ დაუჯდეს მაინც მტკიცედ უნდა დაიცავს თავისი პრინციპები და სამართლიანობა. ასეთია ვაჟკაცი კაცის ბუნება და ასეთი ადამიანები მუდამ გამარჯვებული გამოდიან.

ამ მხრივ რა შეიძლება ითქვას დღევანდელი საქართველოს ხელისუფლებაში მყოფი თანამდებობის პირების მიმართ? ჩვენი აზრით უარყოფითი მეტია, ვიდრე დადებითი.

დავიწყოთ ქვეყნის პრეზიდენტ მარგველაშვილით. ის პრეზიდენტობის პირველი დღიდანვე თავის თავს პლასტელინის უწოდებდა, ე.ი. როგორც პლასტელინის ფორმის შეცვლა იოლად შეიძლება საითაც გინდა ისე, ასეა ჩვენი პრეზიდენტიც.

როცა რუსეთის პრეზიდენტმა პუტინმა სურვილი გამოთქვა მზადა ვარ შეგხვდეს საქართველოს ხელისუფლების ხელმძღვანელობასო, მაშინ ჟურნალისტი შეეკითხა მარგველაშვილს, რას იტყვით პუტინის ამ სურვილზე? მარგველაშვილმა უპასუხა: ამის შესახებ ჯერ ამერიკის ხელმძღვანელობას მოველაპარაკებო და მერე მივიღებ გადაწყვეტილებასო. ესე იგი გამოდის, რომ ამერიკის გარეშე რაიმე გადაწყვეტილების მიღება დამოუკიდებლად არ შეუძლია, მათი ნება-სურვილის უსიტყვო შემსრულებელია. ისმის კითხვა ასეთ პრეზიდენტს ქვეყნისთვის რაიმე სასარგებლოს მოტანა შეუძლია?

რა თქმა უნდა, არა!

რაც შეეხება ქვეყნის პრემიერ-მინისტრ კვიციანიშვილს, ის და მისი მთავრობა ჩანს ნაციონალურ კოპაბიტაციაში არიან და ორივენი თავს კარგად გრძობენ. მათ არ აწუხებთ ქვეყნის მოსახლეობის მდგომარეობა – თუ რა ცუდ, გაუსაძლის ყოფაში არიან ადამიანები, არ ადგევენ, არ აინტერესებთ სინამდვილეში სიღარიბის ზღვარს მიღმა მყოფი ადამიანები, რომლებსაც სოციალურად დაუცველობის სტატუსი უსამართლოდ მოუხსნეს, ხოლო ბევრ შემთხვევაში მყოფ ადამიანებს კი შეუნარჩუნეს, ალბათ სოციალური აგენტებისადმი პატივისცემის მაგივრად.

საქართველოს პრეზიდენტს, არც მთავრობას, არც პარლამენტის ხელმძღვანელობას არ აინტერესებთ ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის საკითხი. დანტერესებული რომ ყოფილიყვნენ კონსტიტუციაში ჩაწერდნენ, რომ ქვეყნის ხელმძღვანელობის მთავარი პრიორიტეტი არის საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის საკითხი, მაგრამ ეს არ გააკეთეს, ე.ი. ცხადია, არ აინტერესებთ. მათ ინტერესშია მხოლოდ ნატო, ევროკავშირი, ამერიკა.

საქართველოს ხელმძღვანელობამ უნდა გააცნობიეროს, რომ ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა შეუძლებელია დიდ რუსეთთან ურთიერთობა-მეგობრობის გარეშე, აფხაზეთთან და ოსებთან პირდაპირი დიალოგის გარეშე. სწორედ რუსეთთან ურთიერთობის აღდგენა-გაუმჯობესების მომხრეები არიან გამოცდილი პოლიტოლოგები, ბატონოები: ალექსანდრე ჭაჭია და ჰამლეტ ჭიპაშვილი, უშიშმარი და ვაჟკაცი ქალბატონი, აღმოსავლეთმცოდნე, იხა თამაზაშვილი და ბევრი სხვა რეალურად მოახროვნენ ადამიანი.

მისასალმებელია პატრიოტთა აღიანისის ინი-

ციატივა და დიალოგის დაწყება რუსეთის ხელმძღვანელობასთან. ნაციონალური და მთავრობის ზოგიერთი წევრი აცხადებს, რომ მათი ასეთი ქმედება ქვეყნის დაღატაკია. სინამდვილეში კი ვინც პატრიოტთა ამ ნაბიჯს დალატს უწოდებს, სწორედ ისინი არიან მტერი და მოღალატენი. ისინი თავიკუდამოგლეჯილი მისწრაფვიან დასავლეთისკენ, მაგრამ ფაქტია, რომ საქართველოს არავინ მიიღებს არც ნატოში და არც ევროკავშირში. მიზეზი რა თქმა უნდა ტერიტორიული პრობლემაა.

ყველას კარგად მოეხსენება, რომ საქართველოში მეტად ცუდი ვითარებაა, ხოლო მდგომარეობის გაუმჯობესება ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის სწორი გზით წარმართვა ჯერჯერობით არ ჩანს.

ჩვენი აზრით საქართველოს ეშველება მაშინ, როცა ქვეყნის სათავეში მოვა ჭეშმარიტი ეროვნული ძალა, რომელიც იზრუნებს ხალხზე, მათ კეთილდღეობაზე და, რა თქმა უნდა, სამშობლოზე, ეროვნული ძალა, რომელიც, როგორც იტყვიან, კბილებით დაიცავს საქართველოს ინტერესებს ყველგან შინ და გარეთ, დიდი პასუხისმგებლობით მოეკიდება საქმის შესრულებას, ხოლო სიტყვის, დანაპირების შეუსრულებლობის დროს გადადგება და პასუხისმგებლობასაც არ გაეცეკვა.

მინდა ერთ რამესაც გავუხვავა ხაზი. მთავარი ის კი არ არის, რომ მიღებულია და დამტკიცებული კარგი, სამართლიანი კანონი, არამედ ის, რომ კანონის უხედავობის დაცვა სავალდებულო უნდა იყოს ყველასთვის. თუ დამნაშავეა უნდა დაისაჯოს ვინც არ უნდა იყოს, იქნება ის პრეზიდენტი, პრემიერ-მინისტრი თუ სხვა თანამდებობის პირი.

საქართველოს პროკურატურას, ცხადია, გააჩნია სათანადო ფაქტები იმის შესახებ თუ რა დანაშაულები აქვს ჩადენილი ყოფილ პრეზიდენტს მიხეილ სააკაშვილს, ყოველივე ამის შესახებ საბუთები გადაეცაზა უკრაინის ხელმძღვანელობას თხოვნით მოახდინოს სააკაშვილის ექსტრადირება საქართველოში, მაგრამ არავითარი რეაგირება ჯერჯერობით არ ჩანს.

თუ დასავლეთი, კონკრეტულად ნატო, ევროკავშირი, ამერიკა წინააღმდეგობა დაისაჯონ დამნაშავე ნაციონალები და მათი ლიდერები, თუ ისინი ხელს აფარებენ დამნაშავეებს, მაშინ საკითხავია რა გვინდა ნატოში, ევროკავშირში, ამერიკაში?!

როგორც ზემოთ აღვნიშნე, მთავარია კანონის უხედავობის დაცვა. ყველა თანამდებობის პირი დიდი პასუხისმგებლობით უნდა განიმსჭვალოს დაკისრებული მოვალეობისადმი და თუ მართლა აწუხებთ ქვეყნისა და ხალხის ბედი ყოველმხრივ ეცადონ აღკვეთონ კანონზე ძალადობა.

მინდა მიუყვანო მაგალითი თუ როგორ იცავდა კანონს თვითონ კანონმდებელი.

ამ საქმეში თავისი პრინციპულობით გამოირჩეოდა ეპიზეფორული კანონმდებელი ზელეკუსი, რომელიც ქრისტეს დაბადებამდე მეშვიდე საუკუნეში ცხოვრობდა. მის სახელს უკავშირდება პირველი ბერძნული წერილობითი კანონთა კრებულის შექმნა, რომელიც კანონებიდანაც 300 წლის განმავლობაში მხოლოდ ორი შეიცვალა.

კანონის უხედავობის დაცვის დიდებული მაგალითი საკუთარ ხალხს თავად კანონმდებელმა მისცა. ზელეკუსის ვაჟი გარყვნილებაში ამხილეს. ზელეკუსმა კანონის აღსრულება მოითხოვა (კანონის მიხედვით უნდა მომხდარიყო თვალების დათხრა). მეფის გარემოცვა და მოსახლეობა დამნაშავეს შეწყალებას ითხოვდა. ზელეკუსმა შვილის აღზრდაზე პასუხისმგებელმა მამამ მისი სასჯელიც გაინაწილა. ჯაღათმა ცალ-ცალი თვალთ დააბრმავა მამაც და შვილიც. აი, ასეთი პასუხისმგებლობის გრძობით როცა იქნებოდა გამსჭვალული თანამდებობის პირები, თითოეული მოქალაქე, სწორედ მაშინ ეშველება საქართველოს.

მურმან სანბულია,
ინჟინერ-ტექნოლოგი, აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული

კარგი თევზის ასარჩევად ეს რჩევები გამოგადგებათ – შეზოლილის, გაყინული თევზის და ხიზილალის აქონება

თევზის ყიდვისას განსაკუთრებული სიფრთხილის გამოჩენა საჭიროა. თევზი სასარგებლოა მაშინ, თუ მისი არჩევა იცით.

ინტერნეტგადაცემა “არცოდნა აკრძალულია” იმ ძირითად ნიშნებს გასწავლით, რომლითაც კარგი თევზის არჩევას შეძლებთ.

თუ თქვენ გირჩევენ ცოცხალი თევზის ყიდვას, აუცილებლად გაითვალისწინეთ, თევზი, რომელიც აკვარიუმის ფსკერზე ცურავს, საუკეთესოა.

მთვრდეთ აკვარიუმის ზედაპირზე მცურავ თევზს. მას უნდა ჰქონდეს ამობურცული, მზინვარე თვალები, დაუზიანებელი და პრიალა კუდი. ლაყუნები უნდა იყოს აუცილებლად ვარდისფერი, ან წითელი. თუ თევზის ლაყუნები ნაცრისფერი ან შავია, არავითარ შემთხვევაში არ იყიდოთ ის!

ბაზარში ხშირად გვთავაზობენ ოკეანის და მდინარის თევზებს, თუმცა დახლზე ასეთი თევზის ნაცვლად, შეიძლება აუზში გაზრდილი თევზი იდოს, არ მოტყუვდეთ და იცოდეთ, რომ თევზი, რომელსაც პატარა ფარფლები აქვს, დიდი ალბათობით აუზისაა, ბუნებრივ პირობებში გაზრდილ თევზს, დიდი ფარფლები აქვს.

მდინარის თევზის შავი კოპლები მის ავადობაზე მიუთითებს და არავითარ შემთხვევაში არ შეიძინოთ ის.

ყველაზე ხშირი ტყუილი, რომელსაც რეალიზატორები ამბობენ, გაყინული თევზის გაყინვაზე გასაღებაა. გაყინვა თევზი, თითის დაჭერის შემდეგ, მარტივად დაიბრუნებს პირვანდელ ფორმას.

გაყინვა თევზი, ხელში ადების შემთხვევაში არ უნდა იღუნებოდეს და თუ მას ძალით მოღუნავთ, მარტივად უნდა დაიბრუნოს პირვანდელი ფორმა. გაყინული თევზი პირვანდელ ფორმას ვერ დაიბრუნებს და მოღუნვისას შესაძლოა, გასკდეს კიდეც.

ხშირად გამძლეველ თევზს დებენ ქიმიურ ნივთიერებებში რომ დაიბრუნოს ის გარეგნული ფორმა, რომელიც გაყინვამ თევზს აქვს, ასეთი პროდუქტის ამოსაცნობად გააცხელეთ დანა, ჩაარჭეთ თევზში, თუ ის თევზისთვის არაადამახასიათებელ სუნს აუშვებს, არ მიირთვათ და განსაკუთრებით მთვრდეთ ბავშვებს!

აუცილებლად გასათვალისწინებელია: გაყინული თევზი არ უნდა გააღლით ოთახის ტემპურატურაზე და მთუ შეგიძლია არც თბილ წყალში. მოთავსეთ ის მაცივარში და მერე დღეს გამძლეველი და გეგეგეგეგეგე, თუ გეგეგეგეგეგე, გააღლით ის მარილიან, ცივ წყალში.

ხშირი თევზის შემთხვევაში, ის არ უნდა ინახებოდეს ვაკუუმში, მას თითქმის არ უნდა ჰქონდეს თვალები, თუ ასეთ თევზს ამოვსებული თვალები აქვს, ეს ნიშნავს, რომ ის არასაკმარის მარილში იყო, ასევე არ უნდა ჰქონდეს მარილის კვალცი, ეს ზედმეტი მარილის არსებობაზე მიუთითებს.

კარგი ხიზილალის ცნობაც არ არის რთული. დაახლოებით მდუღარე წყალი მას, თუ წყალი გათვრდა ხიზილალა ნატურალურია, თუ წყალი სტაფილოსფერია და წყლის ზედაპირზე ცხიმი ტივტივებს, ასეთი ხიზილალა ფალსიფიცირებულია, გარდა ამისა არანატურალური ხიზილალის შემთხვევაში, მარცვლები ნელნელა გადნება და მთლიანად შეერწყება წყალს.

რაც შეეხება შეზოლილ თევზს, ხშირად დახლზე გეგეგეგეგეგე არა შეზოლილი, არამედ შეღებილი და არომატიზატორებით გაჯერებული თევზი, რომელსაც შეზოლილი თევზისგან ერთი შეხედვით ვერაფრით გაარჩევთ. ასეთი პროდუქტის შესამოწმებლად, დაჭირდებით ხელსახოცი. გადაუხვით ხელსახოცი თევზს, თუ მასზე ფერი გადავიდა, ის შეღებილია.

შეზოლილი თევზი უნდა იყოს მთლიანად ერთი ფერის და არ უნდა ჰქონდეს დარჩენილი თეთრი, შეზოლილი ადგილები, გარდა ამისა, დაფასოებული შეზოლილი თევზის ეტიკეტზე შემადგენლობაში უნდა ექნოდეს მხოლოდ თევზი და მარილი, თუ პროდუქტს სხვა რაიმე დანამატი აქვს, ის არ არის ნატურალური.

ზუბილში თამაზ შორჭოლიანის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საღამო გაიმართა

არასამთავრობო ორგანიზაცია „არტ-უნივერსალი“-ს ორგანიზებითა და ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით, კულტურის ცენტრ “ოდისის” დარბაზში, თამაზ შორჭოლიანის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საღამო გაიმართა – ამის შესახებ ინფორმაციას ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერია ავრცელებს.

მერიის ინფორმაციით, ხსოვნის საღამოზე თამაზ შორჭოლიანის მოღვაწეობასა და მის პიროვნულ თვისებებზე ისაუბრეს. მოეწყო მისი ცხოვრების ამსახველი ფოტოების გამოფენა და ვიდეო სლაიდი ჩვენება.

ხსოვნის საღამოს ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე მამუკა წოწერია, თამაზ შორჭოლიანის ოჯახის წევრები და მეგობრები ესწრებოდნენ.

როგორც მამუკა წოწერიამ აღნიშნა, „თამაზი იყო, სიმბოლო სიყვარულის, მეგობრობის, ადამიანობის, სამშობლოსთვის თავგანწირული ადამიანი. მისი ცხოვრება სავსე იყო ქართველებით და სამშობლოსთან განშორების დიდი ტკივილით. თამაზს ჰქონდა საოცარი იდეები, რომლის განხორციელებასაც აპირებდა, მაგრამ არ დასცალდა, სამწუხაროდ. ის იყო დიდი ადამიანი, რომელიც სამშობლოსა და ოჯახის წინაშე გაღმობილი წავიდა ამ ქვეყნიდან. ჩვენ უნდა ვისწავლოთ ცხოვრება მის გარეშე.“

თამაზ შორჭოლიანის გარდაცვალებით გამოწვეულ ტკივილზე, მის მონატრებასა და დიდ დანაკლისზე თამაზის მეგობრებმა მაიხურ ნანავამ ისაუბრა.

თამაზ შორჭოლიანის მეგობრებმა ლაშა გვასალიამ მისი ცხოვრების რამდენიმე ფრაგმენტი გაიხსენა და მასზე საუბარი თამაზ შორჭოლიანის საყვარელი ლექსით დაასრულა.

საღამო მუსიკალურად ვაჟთა ფოლკლორულმა ანსამბლმა “ოდისა“-მ გააფორმა.

თამაზ შორჭოლიანი იყო ქალაქ ზუგდიდისა და ზუგდიდის რაიონის პრეფექტი, საქართველოს უხედავო საბჭოს ზუგდიდის მაჟორიტარი დეპუტატი. 1995-2014 წლებში იმყოფებოდა ემიგრაციაში, ბელგიის სამეფოში. თამაზ შორჭოლიანის ხელმოწერა საქართველოს სახელმწიფო ბრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტზე. 2016 წლიდან 2017 წლის ნოემბრამდე იყო ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე. 2017 წ. ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში არჩეულ იქნა ცაიშის მაჟორიტარ დეპუტატად.

თამაზ შორჭოლიანი 2 ნოემბერს ტრაგიკულად დაიღუპა.

ფსიქიატრიული კლინიკა, პალატა

ამას წინათ, ბაზეთ „საქართველო და მსოფლიო“ ერთგული მკითხველი დამიკავშირდა, რომელმაც ვინაობის განსაზღვრებისგან თავი შეიკავა და მითხრა: ვერ შევხველი სახელისუფლებო პარტიისთვის ხმის მიცემა, მათ გვმრი „ცოფგები“ დაუბროვდათ, იმედი მოგვიკლეს – ფლავი ბავილა და ქვეყანაში უკეთესობისკენ არაფერი შეიცვალა. პოლიტიკა, რომელსაც ხელისუფლება ატარებს, „ქართულ ოცნებასთან“ საერთო არაფერი აქვს და ყველაზე ამასობაზე მოტივები ღიბ-ერასტის – ლ. ბერკენიშვილის იდეას ახორციელებს: ჩვენ ხალხისგან ხმები გვინდა და არა მათი კეთილგანწყობა. საუბრის ბოლოს თავისი „საიდუმლოც“ გამანდო, რომელსაც მკითხველს წერ-ილის დასასრულს გავუმხმელ.

ქართველი საზოგადოება დღეს იმ ღირებულებებისთვის იბრძვის, რომელმაც დღემდე მოიტანა საქართველო. ბრძოლა კი იმით გვიხდება, რომ დამონებული ქვეყნის ხელისუფლებებს ეკრძალებათ გაუნათლებლობას, სიცრუეს, გახრწილებას შეეწინააღმდეგონ და ამ „ღირებულებების“ დასაცავად ანტიდისკრიმინაციული კანონი ამოქმედდეს. ხელისუფლების სათავეშიც ანტიქართული იდეოლოგიით ტრინაფეთქებული, ფულზე და სავარძელზე ორიენტირებული არსებები სხედან. ჩვენი პრეზიდენტი ვერასდროს დაემსგავსება ფილიპინების პრეზიდენტს – როდრიგო დუარტეს, რომელმაც აშშ-ს პრეზიდენტს – ობამას ხელის მხარზე მოთათუნების უფლება არ მისცა და მას მუქაპის შვილი უწოდა. ჩვენი პრეზიდენტისათვის ეს მოთათუნება ბედნიერების მწვერვალი იქნებოდა და ტელევიზიები წინ გადადგმულ ნაბიჯად მიიხედავდა. საქართველოს პრეზიდენტის სავარძელში მჯდომ არსებას ასეთი პატივი რომ რეგებოდა აშშ-ს პრეზიდენტისაგან, არამცთუ ფეხზე, ჩოქჯინშიც დადგებოდა. დააკვირდით, რა ხდება პოლიტიკურ ველზე: პარტიების ნიღაბფარეზული ერთმანეთს სახელს უტეხავენ და ქვეყნისთვის მზრუნველ პოლიტიკოსებად საკუთარ თავს წარმოაჩენენ. ყველა პარტია უპირისპირდება „ქართულ ოცნებას“ და არა მის მმართველ ძალას – დასავლეთს. ყველა პარტია მხად არის შევარდნაძესა და აკაშვილის პოლიტიკური გზის განსაგრძელებლად. მოგეხსენებათ, კრიმინალებიც ებრძვიან ერთმანეთს, მაგრამ არა კრიმინალის აღმოფხვრისათვის, არამედ პირველობისთვის. ჟურნალისტებიც უარყოფითად აფასებენ იმას, რაც ადრე ღირებულებად ითვლებოდა. ამიტომაც ჩარეცხეს საღად მოაზროვნე პროფესიონალები და მათ ადგილს დაბალი კვალიფიკაციის მქონე წარმომადგენლები იკავებენ.

სრულიად იმედგაცრუებული ახალგაზრდობა დარწმუნებულია, რომ ქვეყანაში არაფერი შეიცვლება და ისე გარბის საქართველოდან, როგორც მტრისგან. განათლების სამინისტრო, რომელიც უცხოურ განათლებას ღობიერებს, რეკლამას უკეთებს ამერიკულ განათლებას და დიპლომს თსუ მე-2 კორპუსის ფასადზე – რა უნდა ვისწავლოთ ჩვენ 200 წლიანი ქვეყნისაგან? – პროტესტს გამოთქვამენ ქართველი სპეციალისტები. თავად ამერიკელი იურისტი – ჯონ უაიტჰედი დიად აცხადებს, რომ ამერიკა საკუთარ მოქალაქეებზე სახიფათო იარაღისა და ტექნოლოგიების საიდუმლო ტესტირებას ახორციელებს და ქმნის იმ საფრთხეებს, რომელსაც შემდეგ ებრძვის. ხელისუფლება, რო-

გორც იქნა მიხვდა, რომ განათლების მინისტრი დაცინვის ობიექტად არ უნდა იქცეს და ა. ჯეჯელავა განათავისუფლა თანამდებობიდან, მაგრამ მისი „საქმენი საგმირონი“ განაგრძობს არსებობას: გაეროს ბავშვთა ფონდიდან მიღებული ღირებულების თანამდებობაზე ბავშვთა თავი არ უნდა იგრძნოს იმ სქესის წარმომადგენლად, რომელიც არის. დიას, ა. ჯეჯელავა – გარეგნულად უწყინარი იუმორისტული ჟურნალის პერსონაჟი და შინაგანად სექსუმიტირების იდეოლოგი, ამ ღირებულების განხორციელებას შეუდგა! საინტერესოა, თავად თუ აღიქვამს თავს იმ სქესის წარმომადგენლად, რომელიც ბიოლოგიურად არის?

პარლამენტში ეროვნული იდეოლოგიის მატარებელი ადამიანებიც არიან. ერთ-ერთმა პარლამენტარმა ჩემი თანდასწრებით ისაუბრა დასავლეთში მიღებული განათლების შედეგზე. მაგალითად მოიყვანა პრეზიდენტის ადმინისტრაციის წარმომადგენელი ქალბატონი, რომელსაც დოქტორის წოდება აქვს, მაგრამ კვლავ ნატო-ვეროკავშირზე საუბრობს, მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთმა ფაქტის წინაშე დააყენა მსოფლიო, როცა ქმნა ჩაველო ხელი ამერიკას და სირიიდან გამოათრიაო. როგორ აუდიტორიაზე გათვლილი ღიბ-მოსტების რიტორიკა? ითხუე ვებელსი ფაშისტური იდეოლოგიით გვარწმუნებს: „მომეცით მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები და ნებისმიერ ერს ღირების კოლტად გადავაქცევ“. ამერიკა დღესაც ვებელსის პოლიტიკას ახორციელებს, რასაც საქართველოს ხელისუფლებაც შეუერთდა თავისი ხალხის წინააღმდეგ. მსოფლიოს ქვეყნების მნიშვნელოვანი ნაწილი სწორედ ამ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების მსხვერპლია. საქართველოში არსებულმა პოლიტიკურმა სივრცემ ფსიქიატრიული კლინიკა გამახსენა, სადაც ავლიპ ზურაბაშვილისა და მირიან მესტი-აშვილის ხელმძღვანელობით პრაქტიკა გავიარე. ბ-ნი ავლიპი პაციენტებთან ფსიქოთერაპიის სესიებს ატარებდა. ერთ-ერთ ცნობიერებადარღვეულ პაციენტს გულდასმით არწმუნებდა: „აბა როგორ შეიძლება შენი შვილი შენი დედა იყოს?“ ამავე ლოგიკით შეიძლება ჩაუტაროთ ფსიქოთერაპია ხელისუფლებას: როგორ შეიძლება მსოფლიოს №1 ტერორისტი ქვეყანა ვინმეს მეგობარი იყოს? როგორ შეიძლება პარტიების ნიღაბფარეზული ხელისუფლება ქართულ მიწა-წყალს ყიდდეს უცხოელებზე, რითაც ქართველს სამუხეულო ექსპონატად გადაქცევა ემუქრება? როგორ შეიძლება ხალხის გადატაცებისა და შიმშილობის ფონზე ხელისუფლება მდიდრდებოდეს და ფუფუნებას არ იკლებდეს? როგორ შეიძლება ქართველები უცხოელთა ბორდელის მომსახურე სექსუალურად აქციონ და ეს ინვესტიციად ჩათვალო? როგორ შეიძლება არატრადიციული ორიენტაციის არსება მასწავლებლობდეს და მე-7 კლასის ბავშვებს ტრენინგებს უტარებდეს?

„ვინ დათვალს ზღვაში ქვიშა“ იმდენი მსგავსი არგუმენტის მოყვანა შეიძლება, მაგრამ ხელისუფლებას ფსიქოთერაპია აღარ უშველის, რადგან ფული და თანამდებობა მათი ცხოვრების არსი. წლების შემდეგ, ამჯერად უკვე დავით წეროლის საფუძველზე, კვლავ მოვიხსნა უფსიქიატრიული კლინიკა და პაციენტებს ტკბილეულით ბარბარობა მივულოცე. ყველა პაციენტი თავის სტიქიაში იყო, ერთი ახალგაზრდა მამაკაცის გარდა, რომელიც იღვა და ელოდა... დიანოზი – დეპრესიული ფსიქოზი. ეს პაციენტი დღესაც თვალწინ მიდგას და პარალელს ვაკლებ ქართველ საზოგადოებასთან, რომელიც ასევე დგას და ელის... ქართველ საზოგადოებას მივმართავ: ქარიზმატული ლიდერი უკვე ჰყავდა საქართველოს და ვნახეთ რაც მოუტანა ქვეყანას. თქვენი გულის ხმა თქვენი ლიდერიც და თვალ-ნაწიერიც. როცა ბასტიონის აჯანყება მოხდა, საქართველოს მამულიშვილები ჰყავდა, ახლა უძღვები შვილები ჰყავს ღორის სინდრომით შეპყრობილი. მამულიშვილებს გული ჰქონდათ, რომელიც ქართულად უბეგრდათ და ფულს არ

ელოდნენ. მაინცდამაინც 600 ათასამდე უნდა შემცირდეს მოსახლეობის რაოდენობა და სამუხეულო ეგზოტიკურ ექსპონატად ვიქცევთ? ღვთისმშობელმა რუსეთის მეზობლობით თავისი მადლიანი კალთა გადააფარა საქართველოს, რათა რწმენითა და ღირსებით გველო. ჩვენ კი ვდგავართ და ველოთ... ქართული ხელისუფლებისა და კენოფონდის დასამარებას.

ქართველმა საზოგადოებაში პროტესტი „ქართული მარშის“ სახით გამოხატა, მაგრამ ქვეყანას მიზანშეწინააღმდეგადაა არა აქვს? ერთ-ერთი ოპოზიციური ბაზეთი წერდა – „ქართული მარში“ მხოლოდ ლგბტ პროპაგანდას უპირისპირდება. საზოგადოებას ჩემი თვალსაზრისი მინდა გავაცნო: „ქართული მარშის“ წარმომადგენელთა შორის არიან „კალიან ქართველები“ და უბრალოდ – ქართველები... ერთ-ერთი „კალიან ქართველი“ ვკითხე – მს მარში რუსეთის პოლიტიკურ ინტერესებთან თანხვედრაში რომ იყოს, რას მოიგოქმედებდით? – „მე რუსეთის ინტერესს არ გავატარებ“ – იყო პასუხი. რა თქმა უნდა, საქართველოს ინტერესი უნდა გავატაროთ, მაგრამ ვკითხე: მარშის ინიციატორებს: გაჭმთ კი ბერკეტი და უპირისპირდით სომხეთის (რომელსაც გვერდით რუსეთი უდგას), აზერბაიჯანის და თურქეთის ინტერესებს სა-ქართველოს ტერიტორიის გაბლენას რომ ცდილობენ?

რა თქმა უნდა, ამაზე პასუხი არა აქვთ, მაგრამ დასავლეთიდან შემოვრთება-დ-შფოთების იმედი აქვთ. რაც შეეხება ამ პროტესტის ფორმას და სახელწოდებას, რატომ უნდა ავიღოთ მაგალითი დასავლეთის ქვეყნებიდან, როცა ყველაფერი, რაც არ მოგვწონს დასავლეთიდან მოდის? რატომ ვებრძვით შედეგს და არა ყველა უბედურების სათავეს – დასავლურ ორიენტაციას? იქნებ ქართველებმა მაგალითი საქართველოს ისტორიიდან ავიღოთ და „კარგად დავიწყებული ძეგლი“ გავისხენოთ, მაგალითად: „მეფიცვლები“, „ფიცის კაცები“, „მამულიშვილთა კავშირი“. წინა წერილში (ს.მ. №29) ვისაუბრე მოთხოვნებზე, რომელიც საზოგადოებამ უნდა დააყენოს (პირადობის მოწმობაში ეროვნების გრაფის აღდგენა, მიწის ნაციონალიზაცია და სხვ), მაგრამ როგორც პოლიტიკის ექსპერტმა მიხრა, ამ მოთხოვნებს არავინ დაეყენებს, რადგან ეს დასავლურ ორიენტაციასთან და ბ. ივანიშვილთან დაპირისპირებას ნიშნავს. აქედან დასკვნა: ამ ადამიანებისთვის სამშობლო ბ. ივანიშვილია და არა საქართველო. „ქართული მარშის“ საორგანიზაციო კომიტეტის წევრმა – ბექა ვარდოსანიძემ გასაჯაროვა დოკუმენტი, რომელშიც საუბარია, რომ სოროსის ფონდი დღესაც აკონტროლებს ჩვენს ხელისუფლებას და უფრთხის ეროვნული ძალების მოსვლას ხელისუფლებაში. ამ ფონდს ჰქონდა გავლენა სააკაშვილის ხელისუფლებაზე და ამ ხელისუფლებასაც აკონტროლებს. ქვეყანაში სოროსის არაოფიციალური მმართველობა და ამ ფონდიდან შემოსავლებად ხელისუფლება ვერცერთ საკითხს ვერ წვევს. მიუხედავად იმისა, რომ ასეთი პროექტების დაფინანსება ანტისახელმწიფოებრივია, ხელისუფლება ამ ფინანსებზე უარს არ ამბობს. ასევე, ხელისუფლება

დაინტერესებულია მუდმივად იყოს დაბაბულობა რუსეთსა და საქართველოს შორის, რადგან მტრის ხატის შექმნა რუსეთისგან ასევე დასავლეთიდან ფინანსდება და არ უნდა ამ ფულის დაკარგვა.

სახელისუფლებო პარტიას 30 ოფიციალური მულტიმილიონერი უზის ხელისუფლებაში, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ჩვენი საცოდავი ხალხის ჯიბიდან ამოღებული ფულით ფინანსდება – „ქართული ოცნება“ – 2 მილ 81 ათასი ლარით; ნაც. სექტა – 1 მილ 21 ათასით. ასევე, ყველა პარტია, რომელიც 3%-იან ბარიერს გადალახავს 300 ათასით ფინანსდება ყოველ წელს. ასე, რომ პოლიტიკოსებს სხვა რა საზრუნავი უნდა ჰქონდეთ, თუ არა ბარიერის გადალახვა?!

თუ წარსულში დიდ ვაჟა-ფშაველას საქართველო ყვაო-ფორნებთან მებრძოლ დედად არწივად ესახებოდა, დღეს ქართველი ხალხი უყურებს და უსმენს უზნობას, რომელსაც ხელისუფლება სთავაზობს. დასავლეთში ინოვაციური იდეების პრაქტიკულად განხორციელება არ იკმარა და ბრიტანეთში, ბირმინგემის უნივერსიტეტში ჯგუფური სექსის თემაზე დისერტაცია დაცევა. სსრკ-ს დროს კი არსებობდა უზნობა, მორალი და ერთმანეთს ამ ღირებულებებით ვფასებდით. ამიტომ, ად-ფრთოვანებით შევხვდი ახალგაზრდა სოციალისტების გამოსვლებს მოსკოვში. როგორც ჩანს, ჯერ ყველა ღირებულება არ დაგვიკარგავს. რამდენიმე ხნის წინ ერთმა ჩემმა თანამოაზრემ ოპოზიციური გაზეთის ერთ წერილზე მიმითითა, სადაც ჟურნალისტი წერდა: თუ უნდა პუტინს საქართველოს ისტორიაში კაცად დარჩეს, ტერორიზმი უნდა დაგვიბრუნოს. ვუდასტურებ პატივისცემას ამ გაზეთის ჟურნალისტებს, მაგრამ, სათქმელი უნდა ითქვას: ამ რეკონებში მცხოვრები ადამიანები პაიკები არ არიან და რუსეთის მფარველობის ქვეშ ურჩევნიათ ცხოვრება. რატომ უნდა დააბრუნოს რუსეთმა ეს ტერიტორიები, ამერიკის ინტერესები გააგრძელოს ნატოს ბაზეთის განსათავსებლად და მოსახლეობის ნების საწინააღმდეგოდ ლიბერალ-პედერასტები აჯლიგინოს? მოდით, პუტინის კაცობაზე საუბარს, რომელმაც დანოქებული რუსეთი ფეხზე წამოაყენა და რომლის რეიტინგი ქვეყანაში 87%-ია, ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლებას მიუთითოთ კაცობისკენ საქართველო რომ დააჩოქეს. ჩემო ძვირფასებო, ნუ მოგჭრით იმ ტოტს, რომელსაც შეიძლება კიდევ ჩავეჭიდოთ, რათა ამ მყრალი ჭაობიდან თავი დავიხსნათ. ჩვენ უნდა გავაფორმოთ რუსეთთან სამხედრო-სტრატეგიული სამოკავშირეო ხელშეკრულება და შემდეგ უნდა ვისაუბროთ ტერიტორიულ მილიანობაზე. დასასრულს, ლიბერალტებს ჩემი იდეოლოგიით კუჭის ამშლელ რეცეპტს ვთავაზობ: სსრკ ჩემი სამშობლო იყო, ხოლო საქართველო – დედა-სამშობლო!

ჩემს თანამოაზრეებს კი დიდი გოეთეს ლექსის მცირე პერიფრაზით ჩვენი პატარა საქართველოს სიყვარულის ფორმულას ვთავაზობ:

„როგორ სამშობლოს ისურვებდი? როგორცა მაქვს, მცირედით ბევრი მბოძებია, ზღვის პირს ნივარებს ვეძიებდი მე, დავიხარე და მარგალიტი კი შემრჩა ხელში. დაე, დარჩეს ჩემს მეგრულ ივი“.

დაიხ, საქართველო ის მარგალიტი, რომელსაც გულიდან ვერასოდეს მოიგლეჯ!

P.S. წერილის დასაწყისში მკითხველის „საიდუმლო“ ვახსენე, რომელსაც უცვლელად ვთავაზობ: „საარჩევნო ბიულეტენზე ყველა პარტია გადავხაზე და მივაწერე: ქართული მიწა-წყლის გამყიდველებო, სწორება ჩოქჯინში ამერიკელთა საზარდულთან!“

P.P.S. ოფიციალური ინფორმაციით საქართველოში 108.615 ათასი უცხოელი ჩამოსახლდეს, 2013 წლიდან 2017 წლამდე 85.604 უცხოელმა მიიღო ბინადრობის უფლება.

“გაგაუხინებთ, მაგრამ 90-იანი წლების მიწურულს პიასასს დაჰპატივებთ!”

1980 წლის ოლიმპიური თამაშების პრეს-კონფერენციაზე გერმანელმა ჟურნალისტმა ებერჰარდ ბოკმა სანეკვის მიღწევები გაიხსენა: ვიქტორი არის მეხიკოს (1968), მიუნხენის (1972) და მონრეალის (1976) ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი, მოსკოვის ოლიმპიური თამაშების ვერცხლის პრიზიორი. ვიქტორ სანეკვი მეოთხე ოქროს მოპოვების შესაძლებლობა უბრალოდ არ მისცეს. ამის უმთავრესი მიზეზი ის გახლდათ რომ საქართველოს სახელით ასპარეზობდა და საბჭოთა ოლიმპიურ ისტორიაში რუსებს გაუსწრებდა.

სამწუხაროდ, სანეკვის გარჯა საქართველოში არ დააფასეს და დიდი სპორტსმენი შორეულ ავსტრალიაში გადასახლებისთვის ვაჭირეს. მართალია, საბჭოთა კავშირის წლებში სანეკვი ამ ქვეყნის უმაღლესი ჯილდოები გადაეცა: ლენინის ორდენი, შრომის წითელი დროშის ორდენი, ხალხთა მეგობრობის ორდენი. ის სამშობლოშიც დააფასეს და ვახტანგ გორგასლის მეორე ხარისხის ორდენი მიანიჭეს. ქართველმა ჟურნალისტებმა ვიქტორი მეოცე საუკუნის საკუთარ სპორტსმენ ვაჟად დაასახლეს. აღიარება არ მოკლებია, მაგრამ ადამიანმა ოჯახი უნდა არჩინოს და მუდმივი სამსახური პქონდეს...

ვიქტორ სანეკვი საკუთარ სპორტულ ბიოგრაფიას თავადვე გაიხსენებს. „ბავშვობიდანვე ძალიან მორბავი ვიყავი, სულ დასვტორდი, დავრბოდი, ცეცხრავდი... ტანი რომ ავიყარე, კალათბურთის თამაშზე დავიწყე, ერთ დღეს კი ჩემმა მეგობარმა კოტე ნარმანიამ კალათბურთიდან მძლეოსნობაზე გადასვლა მირჩია. ერთ მშვენიერ დღეს სოსხუმის მე-8 საშუალო სკოლის მოსწავლეები ფეხბურთის კალათბურთის მოედანზე ვთამაშობდით. კარად ფარის ძეგლებს ვიყენებდით. ერთ მომენტში დავარდნილი მეტოქეს გადავახტი და წაშრი სკოლის დირექტორის, ტაისია მაღვიანას ხმა მომესმა, თავისთან მიხმობდა. მის გვერდით ტანხმელი კაცი იდგა. ქალბატონმა ტაისიამ იმ მაშინვე ჩემზე მიუთითა და უთხრა: გაიცანიოთ აკოვ სამველი, ეს ვიქტორ სანეკვაია, ჩვენი ჩემპიონი... ასე გავიცანი აკოვ კერესელიანი.“

ჩემი პირველი სერიოზული ნახტომი 14.90 მეტრი იყო, საუკეთესო კი 17.44 მეტრი – ეს შედეგი სოსხუმში 1972 წელს ვახვენე და მსოფლიო რეკორდიც დავაჩვენე...“

1963 წელს მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადას ვოლგოგრადში უმასპინძლა. იმ დროს უკვე საქართველოს ჩემპიონი ვიყავი და იქაც პირველი ადგილის მთავარ პრეტენდენტად ვითვლებოდი, მაგრამ მესამეზე გავედი. შეჯიბრების დასრულების შემდეგ სათადარიგო მინდორზე განემარტოვდა და ავტირდა. არც მანამდე და არც მერე წავაგების გამო არ მიტირია. ალბათ ამიტომაც დამამახსოვრდა ის წარუმატებლობა.

1967 წელს ხალხთა სპარტაკიადაზე სივრცეზე ხტომაში მსოფლიოს რეკორდს მერე ივორ ტურ-ოვანესიანთან წავაგე და მეორე ადგილზე გავედი – 7.83 მეტრზე გადავხტი. იმ დღეს ჩვენი, სამხრეთგელთა შეჯიბრი დილით, 11 საათზე დასრულდა, სივრცეზე ხტომა კი საღამოს 6 საათზე დაიწყო. სპარტაკიადას მოსკოვის „ლუენიკო“ მასპინძლობდა, ჩვენი დელეგაცია კი სტადიონიდან ძალიან შორს ცხოვრობდა. სასტუმროში წახვლას ახრი არ პქონდა – გზაში დავიდებოდით, ამიტომ იქვე სტადიონზევე მოგვინებოდა კაპოქა, დავიძინე. სწორედ ამან შემეშალა ხელი. ტურ-ოვანესიანი კი მოსკოველი იყო, სახლში მივიდა და „ლუენიკო“ დასვენებული დაბრუნდა. დღემდე არ მაგიწყდება – მასთან სულ 10 სანტიმეტრი წავაგე...

სპარტაკიადის შემდეგ კიევიში ვეროპის თასი გათამაშდა. მაშინ ნაკრებში მეთორ ნომერი ვიყავი, მაგრამ მწვრთნელებმა ალექსანდრ ზოლოტარიოვის ნაცვლად მე დამაყენეს. ცოტა კი ვინერვიულე, მაგრამ გავედი და 16.67 მეტრით გავიმარჯვე. ჩემი პირველი ადგილით გუნდმაც მოიგო და ეს ორმაგად სასიხარულო იყო! კიდევ ის გამიხარდა, რომ ორგზის ოლიმპიური ჩემპიონი, პოლონელი იოზეფ შმიდტიც დავამარცხე.

კარიერის პიკი 1975-1976 წლები იყო, მაგრამ სტატისტიკურად თუ დავთვლით, ყველაზე კარგი შედეგები 1967-1972 წლებში მივიღე: ამ ხუთ წელიწადში 110 ტურნირზე გავედი და 90 მოვიგე.

ყველაზე ტკბილად 1968 წელი, მეხიკოს ოლიმპიური თამაშები მახსენდება – კარიერის განმავლობაში სამხრეთგელთა ბილიკზე ყველაზე დიდი ბრძოლა სწორედ იქ გადავიტანე! ეს იყო ნამდვილი სპორტული ფორევერი, მარტო ის რად დირს, რომ იმ პაექრობის დროს 5-ჯერ დამყარდა მსოფლიოს რეკორდი! ოქრო რეკორდით მოვიგე! მიუნხენსა და მოსკოვზე

იგივეს ვერ ვიტყვი. ჩემთვის ოლიმპიური თამაშები ზეითან ასოცირდება, მიუნხენსა და მოსკოვში კი ზეითისთვის ძალიან ბევრ პოლიციელს ვხედავდი, რაც განწყობას მიუყვარებოდა.

ჩემთვის მთავარი ყოველთვის სპორტულ არენაზე გამარჯვება იყო, მაგრამ უყურადღებობის გამო გულიც ხშირად დამწყვეტია. მაგალითად, 1968 წელს, მეხიკოდან ოლიმპიური ოქროთი რომ დაებრუნდი, სოსხუმში ბინა არ მომცეს – არ გვაქვს მაგის საშუალება... 1972 წელს, მიუნხენში მეორე ოლიმპიური ოქროს მოგების შემდეგ საქართველოს სპორტკომიტეტის მასინდელმა ხელმძღვანელმა გიორგი სიხარულიძემ დამიბარა და თბილისში, დიღმის მასივში ბინა გადმომიცა. მართალია 14-სართულიანი კორპუსის ბოლო სართული იყო, მაგრამ იმ დროს უკვე დაოჯახებული ვიყავი და ბინა ჩემთვის დიდი შეღავათი იყო.

70-იანი წლების მიწურულს, მოსკოვის ოლიმპიადის მოსამზადებელ პერიოდში, საბჭოთა ნაკრებს ვიტოლდ კრეერი ხელმძღვანელობდა. ის ნორმალური მწვრთნელი იყო, მაგრამ ცუდი მასწავლებელი აღმოჩნდა. ჩვენ ერთმანეთს მხოლოდ იმ-იტომ დავშორდით, რომ მას ჩემი არ სჯეროდა, არადა წლების მანძილზე ვთანამშრომლობდით. პირდაპირ გეტყვით – თამაშების წინ დამაყვედრეს, რომ ოლიმპიადაზე დამიშვეს! გახსოვთ ალბათ, საოლიმპიადოდ შესარჩევ ჩემპიონატზე მეოთხე ადგილი დავიკავე – მხოლოდ და მხოლოდ სანტიმეტრი წავაგე საკვალი-ფიკაციო ტურნირის მესამეაღმდეგოსთან. მეოთხე ადგილი კრიცანხისთვის საკმაოდ იყო, ეს კაცად ვიცოდი და ფეხებს ზედმეტად არ ვტვირთავდი. კრეერი კი ეს ამბავი დაიხვია ხელზე... იმ დღებში არაერთი უსიამოვნო საუბრის გადატანა მომიხდა, არ მიყვარს ხოლმე იმ დღეების გახსენება.

მოსკოვის თამაშები ჩემი მეოთხე ოლიმპიადა იყო. არავის სჯეროდა ჩემი, საბჭოთა სპორტის მესხვეურები ფიქრობდნენ რომ ასაკის გამო უმასობა ვიყავი. სულ მარტო დამტოვეს! ისე, მაღალჩინოსნებს არც გამეტყუებია – 35 წლისას მეოთხე ოლიმპიურ ოქროზე ორი გქონდას პრეტენზია, თანაც, ფაქტობრივად ხეიბარ კაცს, ამის წარმოდგენაც კი ძნელია. მი-თუმეტეს სამხრეთში.

1980 წლის თამაშებში ჩემი მონაწილეობა დიდად განაპირობა იმანაც, რომ საქართველოს წარმომადგენელი – რესპუბლიკის ყველა დონის ხელმძღვანელი დაინტერესებული იყო თამაშებში ჩემი მონაწილეობით. როცა ჩემი საკითხი ჯერ კიდევ არ იყო გადაწყვეტილი, სკკპ-ის ცენტრალურ კომიტეტში სპორტის მასინდელი კურორტი, შემდგომში მინისტრი პაველ გრომივი შემხვდა და მენტორული ტონით მითხრა, გადაწყვიტეთ თამაშებზე გამოხვიდეთ. ვუთხარი, წიწილები შემოდგომით დავითვალთ, ჩვენ ამ თემაზე კიდევ ვისაუბრებთ-მეთქი.

მოსკოვში მეორე ადგილზე გავედი. იმ თამაშებზე ჩემთვის ყველაფერი უკუღმა აეწყო – ჯერ ფეხის ტრავმა, მერე ქარი... არც შეეხება იააკ უუდმაიუს, ვინც ოქრო მოიგო, მის მიმართ არავითარი წყენა არ მაქვს. მას ძალიან ვაფასებ! მისი რა პრადაა, რომ ვიღაც უსინდისო მოხელეებმა ნახტომის გახსოვების დროს მას რამდენიმე სანტიმეტრი აჩუქეს... ჩვენ ბოლოს 2004 წელს, ათენში შეხვედით ერთმანეთს. მაშინ ის ესტრენითის მძლეოსნობის ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტი იყო... ყველაფერს რომ ხაზი გადავუსვა, იააკს მაინც დავაფასებ, რადგან საბჭოთა ვაჟის და ორი ქალიშვილის მამა!

მე ორი თვისება აღმომაჩნდა, რომლებმაც ხელი შემეწყვეს წარმატებაში. ერთი თვისება თანდაყოლილია – გამარჯვების წყევლი. მეორე თვისება კი წლების განმავლობაში გამოიმუშავდა, რომელსაც შეიძლება ვუწოდოთ „წარმატებისგან გაუხსნება“ – დაივიწყე გუშინდელი შედეგი, გვერდზე გადაღე უკვე აღებული შედეგი და დღეობდე შედეგზე სხვა რაღი-ღელი შეჯიბრებისთვის მზადებას! რა თქმა უნდა, ეს არ არის რაღაც ახალი რეცეპტი, მაგრამ უკეთესი ჯერ არავის მოუწონია. ყოველ მომდევნო შეჯიბრებაზე ვცდილობდი იმ მომენტისთვის შესაძლებლის მაქსიმუმი შეეხებინა. თუ საჭიროება მოითხოვდა, ხანდახან შეუძლებელიც უნდა შემეძლებოდა!

1988 წელს სეულში და 1992 წელს ბარსელონაში საბჭოთა სპორტის მესხვეურები ჩემი წაყვანა არც უფიქრიათ, თუმცა სეულის წინ ოლიმპიური ჩირადღ-ნით ერთი მონაკვეთი კი მარბენინეს... ისე, არც ატლანტაში გახლდით, არადა ძალიან მაინტერესდა საქართველოს ოლიმპიური გუნდის დებიუტი.

გაცილებია ბიდი ნამდვილად არ მაქვს – დიდი სპორტიდან არც საქართველოში

გავუცილებივარ ვინმეს და არც მოსკოვში. სპორტში მეგობრობა, ამ სიტყვის საუკეთესო გაგებით, ალბათ, შეუძლებელია. სხვა რა გითხრათ? მეგობრები ჩემი კონკურენტები არასდროს ყოფილან. ისე, ძალიან თბილი ურთიერთობა მაკავშირებდა ივორ ტურ-ოვანესიანთან, საშა ავილოვთან, იური სედიხთან, რობერტ შავლაყაძესთან, ვოვა გუცაევთან...“

დიდ სპორტში მხოლოდ ნიჭის ამარა ვერაფერს გახდები. მხოლოდ უშიძისე, აუტანელი, ინტენსიური შრომით ყალიბდება კარგი სპორტსმენი. ვერჯიში არ უნდა დაეუხაროს – ის ხომ ვითვალაჯერებისა და საკუთარი თავის გაწვრთნის საუკეთესო საშუალებაა. და კიდევ: მაღალ შედეგზე ორიენტირებულმა მძლეოსანმა საკუთარი თავისადმი ჭეშმარიტად პროფესიული დამოკიდებულება უნდა გამოიმუშაოს. ყველგან და ყველაფერში. გარკვეული თვალსაზრისით, ის ასპეტური ცხოვრებასაც უნდა ეწოდეს, უნდა პქონდეს ანალიზის უნარი, შეცდომებზე დაფიქრების სურვილი, არ უნდა დაკომპლექსდეს მარცხით.

საქართველოში რატომ არ გამიჩნდა მიმდევრები? ამაზე მეც ბევრჯერ მიფიქრია: თითქოს სამჯერ მოგებულ ოლიმპიადას ამ სახეობის ბუმი უნდა გამოეწვია, მაგრამ... იცით, ახალგაზრდებს ოფლისდაუღერებელ სურდათ მიზნის მიღწევა, ასე კი არაფერი ხდება. ალბათ ესაა ყოველივეს მიზეზი.

შემიძლია ხატვით დავიფიქრო – მასტიმულირებელ საშუალებებს არ ვიძებოდი. ეს ჩემი პრინციპი იყო, თუმცა იმას ნამდვილად ვერ ვიტყვი, რომ შემოთავაზება არ ყოფილა. რაც შეეხება ნაკრებში ჩემს კოლეგებს, მათზე ვერაფერს ვიტყვით. შესაძლოა ვინმე იტყვიპებოდა კიდევ ანაბოლიკებით. სპორტსმენის მზადების სისტემა საბჭოთა კავშირში, აღმოსავლეთ გერმანიაში, კუბაში, ჩინეთსა და ვიეტნამში, რუმინეთში, უნიკალური იყო და მისი ხელაღებით უარყოფა, ჩემი აზრით, არ შეიძლება. ავსტრალიაზეც ვეტყვით – აქ ყველაფერი აქეთ: სახმელ-საკმელი, სპორტული ინჟინტარი, დარბაზები, სამედიცინო უზრუნველყოფაც, მაგრამ სწორედ სისტემა მოიკოტყუებს. მაგრამ მედლათს მეორე მხარეც აქვს: სწორედ იმ საბჭოთა სისტემამ დაღუპა ძალიან ბევრი კარგი სპორტსმენი. მაგალითი გნებავთ? არ შემხვედრია უფრო დიდი ტალანტი, ვიდრე სიმალდე მსტომელი ვლადიმერ იაშჩენკო იყო. მაგრამ ის უაზრო ექსპლოატაციით დაღუპეს, ტრავმირებული ტკივილგამაყუენებლით ვაჭყეილით გაჰყავდათ ხოლმე საასპარეზოდ... ჩემს მიმართაც იგივე მეთოდით მუშაობდნენ, მაგრამ ვუძალიანდებოდი. ალბათ, ამიტომაც შემოვრჩი ბილიკს ასე დიდხანს.

ოლიმპიური თამაშების დაწყებამდე სრულად ჯანმრთელი და სტარტისთვის ფიზიკურად სრულფასოვანი არასდროს ვყოფილვარ. მიუხედავად ყველაფრისა, უბედნიერესი კაცი ვარ – საყვარელ სახეობაში ყველა ოცნება ავიხიენე!

ნებისმიერი შეჯიბრების წინ მკვლარივით მეძინა ხოლმე. აი შეჯიბრების შემდეგ კი, შედეგის მიუხედავად, ორი-სამი დღე თვალს ვერ ვხუჭავდი, ვბორავდი და უაზროდ დაუბორილობდი.

ჟურნალისტებთან ყოველთვის ნორმალური დამოკიდებულება მქონდა, მაგრამ მათ მაინც ყოველთვის გავუბოდი. ვახუთე ბიდან და ჟურნალებიდან ამონაჭრებით ორი ჩემოდანი სახსე მქონდა – ცხოხებული დედაჩემი აგროვებდა...“

სპორტის სხვა სახეობებიდან ძალიან მიყვარს ფეხბურთი. თბილისში თუ ვიყავი, „დინამოს“ მატჩებს არ ვაცივნიდი. სხვათა შორის, სოსხუმში ერთ გუნდში ვთანამშობ-დით მე და სერგეი ბაგაევი, აფხაზეისი ექს პრემიერ-მინისტრი.

ტრალიაში ეს თანხა მაქსიმუმ ორი თვე გეყოს. კიდევ კარგი ოჯახის წევრებმა და აქაურმა ნაცნობებმა მედლების გაყიდვა გადამაფიქრებინეს...“

გაგეცინებათ, მაგრამ 90-იანი წლების მიწურულს პიცასაც დავატარებდი. ვიქტორ, ვილაც ლაწირაკს ან მოხუცს ნასადილეკს ან ძილის წინ პიცა რომ მოუნდებოდა, დარეკავდა ჩვენთან ოფისში, შეუკვეთავდა და მე, სამი ოლიმპიადის ჩემპიონი ვიქტორ სანეკვი მივიღიდი და შინ მივართმევდი პიცას... გიკვირო? არადა იყო ასეთი დროც. თუმცა მუშაობა არასდროს მითაკილია. ვმუშაობდი, ხომ არ ვიპარავდი? იმ დროს სხვა გზა უბრალოდ არ მქონდა.

აქ სპორტსმენის ოჯახის შექმნას რამე ფორმით წინ რომ აღუდგა შეიძლება სასამართლოშიც გიხივლონ, სამსახურს კი ნამდვილად დავატარებინებენ – მოქალაქის პირად ცხოვრებაში ჩარევად ჩავთვლიან. ჩემ დროს სხვანაირად იყო – საბჭოთა სპორტსმენები უფლებონი ვიყავით. თუ მწვრთნელს ან უარგის, სპორტის მაღალჩინოსანს არ დავმორჩილებოდი, სერიოზულ შეჯიბრებაზე ვერც იოცნებებდი.

ავსტრალიაში სამხრეთში წარმატებული ათლეტის გაზრდა ძალიან ძნელია. აქაურები განებივრებული არიან, კარგად ცხოვრობენ, ყოფითი პრობლემა არ აქვთ, მხოლოდ თავიანთი სიამოვნებისთვის ვარჯიშობენ... როგორ გითხრათ? აი, მსხვერპლის გადება, რაც წარმატების წინაპირობაა, არ უნდათ. სპორტში ვერ ხედავენ თავიანთი პროფესიული შესაძლებლობის რეალიზაციის საშუალებას. ავსტრალიელებს ყველაფერი უნდათ, ოღონდ მცირე მიღწევაც აკმაყოფილებთ.

1995 წელს მოსკოვში ვიყავი. მითხრეს, მიდი იური ლუქოვიან (მოსკოვის ყოფილი მერი), ახლა ირინა როდინას უშენებს მისივე სახელობის სპორტულ ცენტრს, შენც ავიშენებს, ამხელა სპორტსმენი ხარ, არ დაგაყვედრისო... არ მივსულვარ. არ ვარ ასეთი ამბების კაცი, ვარ „ვიჩალიჩი“. ამდენი ხანია წამოსული ვარ და მიუხედავად იმისა, რომ ყველაწიერი თვალსაზრისით აწყობილ ქვეყანაში ვცხოვრობ, ელემენტარული პირობები რომ მქონდეს, საქართველოში დაუფიქრებლად დაებრუნდებოდი.

ენათობ თუ არა რამეს? არა. დაუფიქრებლად გავიფიქრე იგივე გზას. ამბობენ, სანეკვი სპორტში „გაუმბადარი“ იყო. პრინციპში, ეს სიმართლეა: არ ვოცნებობდი მანქანებზე, არც ბინაზე და არც სხვა რამეზე – ჩემი ცხოვრების მიზანი მხოლოდ სპორტული შედეგი იყო – მეტრები და სანტიმეტრები!

რა მომცა დიდმა სპორტმა? იცით, პირველ რიგში ალბათ მოხდა ჩემი, როგორც პიროვნების შესაძლებლობების ფიზიკურად ვეულისხობ და ინტელექტუალურსაც – რეალიზაცია. ჩემი სახელი სამუდამოდ შევიდა მსოფლიო სპორტის ისტორიაში. განა ეს ცოტაა? მაგრამ დიდმა სპორტმა ურთულესი ტრავმებიც მომიტანა, აუტანელი ტკივილები და ავადმყოფობა.

ვინ მაკალია ყველაზე მეტად? დედა! ხშირად ვიხსენებ, როგორ ვერ ვეუბოდა დედაჩემი ერთადერთი ვაჟის შორეულ მგზავრებებს... მახსენდება, როგორ ზრუნავდა, რომ შინ ყველაფერი წესრიგში ყოფილიყო. ინსტიტუტიდან თუ სტადიონიდან დაბრუნებულს, ყველაწიარად მიწვობდა ხელს, რომ კარგად დამეხვენა... როგორ მიწვრივებდა სპორტულ ფორმას – დედა ყოველდღე რეცხავდა და მიუთოვებდა, მიუხედავად იმისა, რომ ხშირად არც იყო საჭირო... მას სურდა სტადიონზე მისი შეიდი არა მარტო ყველაზე ძლიერი, არამედ ყველაზე მოვილიყო, ყველაზე სუფთა და ყველაზე ლამაზი ყოფილიყო! რა ენერგიის ხარჯავდა გემრიელი წველების, ნახარშების, კომპოტების, მურაბების მომზადებაში! ახლაც თვალწინ მდგას, როგორ იტანჯებოდა ჩემთან ერთად, როცა ტრავმას ვიწვებდი. მახსენდება მისი ბალახები, ნაყენები, ხელი საფენები, კომპრესები... საათზე დახედვა არ მჭირდებოდა: დედას არასდროს ავიწყდებოდა ჩემთვის სახვევის გამოცვლა, წამლის დაღვევა, მასაჟის გაკეთების შესახებ... ერთ მშვენიერ დღეს დედა წავიდა. სამუდამოდ.

ნოსტალგიური კაცი ვარ: შინ ვზივარ, კეთილბუნად ვფიქრობ. დღეს ჩემი ცხოვრება მინორტონურია. ძალიან ხშირად მოგონებებში ვიძირები. ამდენი ფიქრისა ხანდახან მეშინია კიდევ.

იცით, სპორტული კარიერის მანძილზე თითქმის ყველა პუბლიკაციაში მიწოდებდნენ „კენგურუს აფხაზეიდან“ ან „კენგურუს საქართველოდან“. კენგურუს სამშობლო ავსტრალიაა და ალბათ სიმბოლურია, რომ ცხოვრების მიწურულს სწორედ ავსტრალიაში ვატარებ...

საერთო უკეთესი მიზნისთვის შურნაღისებრი ბიორი ჯალალანია

მიწველი ოპორტიუნა და ყველა მაყუარბელს ჰაეროვანი კოსმა ბავუბაჰანი

ნოდარ ხიზანიშვილი თბილისის „დინამოში“ წინა საუკუნის 70-80-იან წლებში ასპარეზობდა. ამჟამად მკველი გახლდათ და იმდროინდელი „დინამოს“ ყველა წარმატების ერთ-ერთი ფუძემდებელი. სამწუხაროდ სსრკ-ის ნაკრების მწვრთნელები არ წყალობდნენ და ამ გუნდში მხოლოდ ერთი ოფიციალური შეხვედრა ჩატარდა. იმ ნაკრების თავკაცებმა ამ გადაწყვეტილების სისწორე თავად იკითხონ, ნოდარ ხიზანიშვილი კი ქართველი გულშემატკივრის დიდი სიყვარულითა და პატივისცემით სარგებლობდა.

დღეს ნოდარ ხიზანიშვილი ჩვენი სტუმარია და საკუთარ სპორტულ კარიერას თავად გაიხსენებს.

„ჩემი პირველი მწვრთნელი ღერი ვერულიძე იყო, ძალიან მკაცრი და კარგი კაცი. სიბიჭვდელ უყვარდა თავის საქმეს! სხვათა შორის, სწორედ ბატონი ღერის რეკომენდაციით მოვიხვედით 16 წლის ასაკში სახალხო კავშირის ჭაბუკთა გუნდში. მაშინ ჩემთან ერთად ქუთაისელი ბადრი ფარულავაც მიიწვიეს... სხვათა შორის, სწორედ იმ გუნდში გავიცანი უკრაინელი ღერონი ბურიაკი და ოლეგ ბლოხინი, რომელთა წინააღმდეგ წლების შემდეგ უამრავჯერ ვითამაშე.

დიდი ფეხბურთში ჩემი დებიუტი საკავშირო მეორე ლიგაში, ბათუმის „დინამოს“ მასურით შედგა. იმ დროს, ძირითადად, მარჯვენა მცველად ვითამაშობდი, თუმცა როცა თბილისის „დინამოში“ გადავიხვედი, რამდენიმე პოზიციაზე გამოსინჯეს. მაგალითად, პირველ შეხვედრაში მარცხენა მცველი ვიყავი, მატჩების შემდეგ კი ცენტრალური მცველის პოზიციაზე ჩაატარეს.

მიუხედავად იმისა, რომ ამდღეს სწორედ მიცვლიდნენ, ყველაზე ძალიან დაცვის ცენტრში თამაში მიყვარდა. ფლანგზე

სხვა მოთხოვნებია, მეტი სისწრაფე მოგეთხოვება, მე კი არ ვიყავი მაინცდამაინც სწრაფი. შეტევების დაწყება კი არა, მეტოქის იერიშების შეჩერება უფრო კარგად გამოდიოდა.

თბილისის „დინამოში“ პირველად 1974 წელს გადმოვედი, მაგრამ ჩემდა საუბედუროდ, ჰეპატიტი შემეყარა და ლამის მთელი წელი ვმკურნალობდი, მინდორს არც ვაგვარებდით. ლამის ყველამ ჩაიქინა ჩემზე ხელი, ველოდი რომ გამოიშვებდნენ, მაგრამ მთავარ მწვრთნელად მოსულმა გივი ჩოხეიძემ, რომ იტყვიან, კბილებით დამიცვა და კლუბში დამტოვა. მიუხედავად ამისა, მალე საკუთარი სურვილით დავტოვე გუნდი. რატომ? სახელგანთქმული თანაგუნდლებით ვითრებებოდი. ალაღად ვიტყვი, ვერაფრით წარმომედგინა როგორ უნდა გამეწვია კონკურენცია მურთაზ ხურცილავასთვის და რეჟაზ ძოძუაშვილისთვის.

მიუხედავად იმისა, რომ საკუთარი სურვილით წავედი, მალე მაინც დაამბრუნეს. როგორც ჩანს, ჩემი იმედი კიდევ ჰქონდათ. ასეთმა ნდობამ შეუძლებელია აღადამანხე უარყოფითად იმოქმედოს და მეც, ცხადია, ფრთხილ შემეხსა – 1975 წლიდან ძირითადი შემადგენლობის მთავარმა გაცხადი!

იმ დროს, როცა კლუბში ჩემს ადგილს ვიმკვიდრებდი, მიხაილ იაკუშინი გვწვრთნიდა. კარგი კაცი იყო, მის მთავარ პლუსად კი მიმაჩნია ის, რომ ახალგაზრდებს გვენდობოდა და ხშირად გვაძლევდა თავის გამოჩენის შანსს. ცხადია, იაკუშინს მიწვევებიც ჰქონდა, მაგრამ აბა მითხარით, გინახავთ უნაკლო კაცი?

ნოდარ ახალკაციც ახალი აბა, რა უნდა ვთქვა? მგონია, რომ მან რამდენიმე წლით გასწვრივ თავის თაობას: ძლიერი, მკაცრი, მომთხოვნი სპეციალისტი გახლდათ. შესანიშნავად იცნობდა თავის ფეხბურთელებს და შეეძლო თითოეული მათგანისგან მაქსიმუმი მიეღო. ჩვენ ნიჭიერი ხალხი არასდროს გვაკლდა, მაგრამ თუ მიღწეული შედეგებით ვიმჯავებოთ, ალბათ შევთანხმდებით, რომ ახალკაცი საუკეთესო მწვრთნელი იყო!

პირველი დიდი წარმატებას 1976 წელს მივაღწიეთ: ერთ სეზონში საკავშირო პირველობის ორი ბრინჯაოს მედალი მივიგეთ, მათ შუა კი თასის გათამაშებაც გავიმარჯვეთ! ასეთი ხევერდიელი წელიწადი „დინამოს“ მანამდე არ ჰქონია და მიხაროდა, რომ მისი მონაწილე, ერთ-ერთი შემოქმედი ვიყავი! როგორია: 1976 წლიდან „დინამო“ ხუთჯერ იყო საკავშირო თასის

ფინალში და ერთხელაც ვერ მოიგო, ჩვენ კი ერთხელ „არარატი“ გავანადგურეთ – 3:0! სიმბოლო ჩვენი პრინციპული მეტოქეები იყვნენ...

1977 წელს „დინამოში“ თამაზ კოსტავა გამოჩნდა, რომელიც ჩემი მთავარი კონკურენტი გახდა. ის მშვენიერი მცველი იყო, ნიჭიერი, გონებაგახსნილი, ძალიან ლამაზ ფეხბურთს თამაშობდა, მაგრამ სამწუხაროდ, ტრავმებმა არ მისცა შესაძლებლობების სრულად გამოვლენის საშუალება. გულახდილად გეტყვით: თამაზ ჩემთვის დიდი დარტყმა იყო, მაშინ ვფიქრობდი, რომ ყველაფერში ახალკაცი იყო დამნაშავე, რომ მწვრთნელი გადაამეცა და და აითვალწუნა... წლების შემდეგ, როცა ერთად ვმუშაობდით ფეხბურთის ფედერაციაში, ბატონ ნოდარს ვკითხე, 1978-ში ასე რატომ მომექცით-მეთქი. იცით რა მიპასუხა? ძალიან კარგად ვიცოდი რას აკეთებდით, ვისთან იყავი და იმასაც ვხვდებოდი, რომ ფეხბურთმა შენთვის მეორე პლანზე გადაინაცვლა, სწორედ ამიტომ გადაგიყვანე სათადარიგოში, სხვანაირად არაფერი გეშეულებოდა.

1979 წლის სეზონის დიდი ნაწილი ტრავმის გამო გამიცდა. მოსკოვის „დინამოსთან“ მატჩში დავშავდი – ვალერი გახავეს ვმეურველობი და ამ დროს ჩვენს მეკარეს დავით გოგიას შეეჯახე. კბილები ჩამექცა, სახე ვიტყინე, ყველაზე უარესი კი, რაც დამემართა, ტვინის შეწყვეა იყო. საკმაოდ დიდი დრო გამიცდა, მეორე მენიკიც დამემართა და... იმ წელს პირველად გავვით ჩემი მთავარი თასზე, მე კი „ლივერპულთან“ შეხვედრაში გამოვერევი. მე კი არა, თასის ფინალშიც ვერ ვითამაშე... მანუარა მანაიძის „დინამოდან“ გაშვება ბევრისთვის ძალიან დიდი მოულოდნელობა იყო – ის ხომ დიდი კაპიტანი გახლდათ! თუმცა ასეთი რადიკალური ნაბიჯებით ჩვენთან ვის გააკვირვებდით? თავის დროზე დაახლოებით ასე მოექცნენ მიხეილ მესხს და მურთაზ ხურცილავას... მანაიძის წასვლის შემდეგ „დინამო“ ახლებურად ათამაშდა, ამათ კი რაც მოგვიტანა, კარგად იცით: თითქმის ერთ წელიწადში თასების მფლობელთა თასი ავიღეთ!

დიუსელდორფში გამარჯვების შემდეგ ბევრმა თქვა, დიდი ამბავი, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის კლუბს მოუგესო. ამას შურიანი ხალხი ამბობდა, თორემ როგორ შეიძლება შენი თანამემამულეების ასეთი გამარჯვება გეწყინოს? თანაც, მერე რა რომ „კარლ ცაისი“ ვეროგრანდი არ იყო? ხომ არ გავიწყდებოთ, როგორი კლუბები ჩამოიცილა ფინალამდე – „რომა“ და „ბენფიკა“! გერმანელები ძალიან კარგად თამაშობდნენ და გუნდიც შესანიშნავი მოთამაშეებით იყო დაკომპლექტებული.

იენელები ღრმად იყვნენ დარწმუნებული, რომ თასს აიღებდნენ. ამას არც მაშინ მალავდნენ, 1981 წლის მაისში. ეგ კი არა, წლების შემდეგ, როცა ვეტერანებმა რამდენჯერმე ვითამაშეთ, გვითხრეს – დღემდე არ გავჯერა, რომ დიუსელდორფში თქვენთან დავმარცხდიო...

იმ „დინამოს“ მთავარი პლუსი? ერთ-სულთაა! გარდა იმისა, რომ ერთი თაობის ბიჭები ვიყავით, ძალიან ახლო ურთიერთობა გვქონდა – ოჯახებით ვმეგობრობდით, ამას კი გადაამწყვეტ მომენტში ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს! ეგვეც არ იყო, ინდივიდუალურად ბრწყინვალე ფეხბურთელები გვეყავა! როცა ერთ გუნდში დავით ვიყავით, ვლადიმერ გუცაევი, ალექსანდრე ჩივაძე, ვიტალი დარასელია, რამაზ შენგელია, შოთა ხინგაგაშვილი და თენგიზ სულაქველიძე თამაშობენ, იქ წარმატება რა გასაკვირია?!

„კარლ ცაისთან“ საფინანსო სასტვენის შემდეგ ვერ ვაცნობიერებდი, რა ხდებოდა ჩემს ირგვლივ. მინდოდა ყველაფერი გამოემხატა და ყველას მოვფერებოდი, ყველასთვის გამეჩიარებინა ჩემი განწყობა... პოდა, მივედი ოპერატორთან და ყველა მაყურებელს პაეროვანი კოცნა გავუგზავნე – ვიცოდი, მთელი საქართველო ტელევიზორთან იქნებოდა... უამრავმა უცნობმა მითხრა, რომ იმ კადრის დანახვისას იტირა...

ამბობენ, რომ ფინალის შემდეგ, გასახდელში, დიდი სმა ატყვილა, რომ ყველა ფეხბურთელს დაუცვლია შამპანურით სავსე თასების თასი. ეს ტყუილია, ასე არ ყოფილა: ის თასი ერთხელ გავიხსოვრე გული შამპანურით და სანახევროდ დაიცალა. ფინალიდან 5 დღეში კიევიში გველოდა მატჩი და მიუხედავად იმისა, რომ უზომოდ გახარებულები ვიყავით, ბოლომდე არ მოვლენებულვართ.

რას ეპოვებს სააკაშვილი გამსახურდიანზე

„გამსახურდიან დაიწყო როგორც დისიდენტმა და დაასრულა როგორც ტირანმა, ის სადაც შუხუნიანს ჰგავს“, – ამ შინაარსის განცხადება გააკეთა საქართველოს მიხეილ სააკაშვილმა 1992 წელს, პოლონურ გამომცემისთან („ვარსოვი“) მიცემულ ინტერვიუში. „საკაშვილი მუსეინი“ – ამ სათაროთ გამოქვეყნდა სტატია პოლონურ ყოველკვირეულ გამომცემში 1992 წლის იანვრის თვეში, სადაც სააკაშვილი მოხსენიებულია როგორც ოპოზიციის ერთ-ერთი თვალსაჩინო ლიდერი, მაშინ, როდესაც სააკაშვილი „შოქლაქეთა კავშირის“ წევრიც არ გახლდა. ის ამ პერიოდში მუშაობდა ადამიანის უფლებათა ნორვეგიულ ინსტიტუტში ოსლოში. შემდგომ მცირე ხანს მუშაობდა საქართველოს დროებითი სახელმწიფო საბჭოს ადამიანის უფლებათა კომიტეტის თანამშრომლად. სტატიის დასაწყისში ნათქვამია – ზვიად გამსახურდიან მოუწოდა

ამერიკელ ხალხს – „ჯორჯ ბუში არ არის თქვენი პრეზიდენტი...“ ინფორმაცია ექსკლუზიურად პოლიტოლოგმა და ყოფილმა პოლიტპატიმარმა ვახტანგ მისიაიამ და პოლიტპატიმარმა ალექსანდრე ახალკაცმა „მარშალ-პრესს“ მიაწოდეს.

სადაც მუსეინის სწორედ მკვლელები და ხაზინის ვირთხა დაშნაკი მიხო სააკაშვილი რომ დაემსგავსა, ამაში დღეს უკვე არც საქართველოში, არც უკრაინაში და არც სხვაგან, აღარავის ეპარება ეჭვი.

იქნებ ახლა მაინც შეგნოს ზოგიერთმა გზასაცდენილმა არაბობამ, განსაკუთრებით ჩემს მშობლიურ ქუთხეში – სამეგრელოში, რომ სააკაშვილისა და მისი ნაცბანდის მხარდაჭერით ისინი იმ საქართველოს წინააღმდეგ გამოდიან, რომელსაც თავის შესწირვს მერაბ კოსტავამ, ზვიად გამსახურდიან და სხვა უამრავმა გულანთებულმა ქართველმა!

მიმღები ბანკის დასახელება და მისამართი: ს.ს. „ლიბერთი ბანკი“
ი. ჭავჭავაძის გამზირი 74
თბილისი, 0162, საქართველო
მიმღები ბანკის swift კოდი: LBRTGE22
ანგარიშის მფლობელი (მიმღები): ანალორი ღანელიძე,
ტელ: 571 22 66 34

ზოგიერთ სკოლაში რატომ არ ისწავლება რუსული ენა?

უმრავლესობის დეპუტატმა ზაზა პაპუაშვილმა განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე თემურაზ მურდულიას შეიტხინო მიმართა: „ზოგიერთ სკოლაში რატომ არ ისწავლება რუსული ენა? ნუ ამოვიხმებთ ახლა, რომ ოკუპანტის ენაა თუ რაღაც. მე ვფიქრობ, ეს მნიშვნელოვანია, თქვენი აზრი როგორია?“, – მიმართა დეპუტატმა განათლების მინისტრის მოადგილეს. თემურაზ მურდულიამ, განმარტა, რომ საქართველოს სკოლების საგანდებულო უცხო ენა არის ინგლისური, მეორე ენას კი სკოლა თავად ირჩევს. „საქართველოში ინგლისურის სწავლებლა არის საგანდებულო და ეს არის პრინციპულად მნიშვნელოვანი, რადგან ინგლისური არის ის ძირითადი ენა, რომელზეც დღეს მიიპოვება ყველაზე მეტი მასალა მეცნიერებაში, ყველაზე მეტი საგანმანათლებლო რესურსი. ამასთან, მეორე ენის არჩევანის პრობლემა არც ერთ სკოლას არ აქვს. ეს ენა არჩევითია. თუ სკოლა აირჩევს რუსულ ენას, შეუძლია, რუსული ენა ასწავლოს“, – განაცხადა თემურაზ მურდულიამ.

იუმორი

სახლში დაბრუნებულმა სიძემ თავის კომპიუტერთან მჯდომი სიდედრი დაინახა და წამოიძახა: – ასეთი ვირუსი ჯერ ჩემს კომპიუტერს ჯერ არ ჰქონია! * * *

დათა თუთაშინა ისეთი მიერადი იყო, ბეჩუნის ეუბნებოდა: გულუნა გააღვიძე, მაშხერით სროლა უნდა ვასწავლო. * * *

ორი დაქალი შეხვდა ერთმანეთს: – ვაიმე, ნატუკა, მუშაობას ვიწყებ ჯანმრთელობის სამინისტროში. – ვაიმე, დავუცი! შენ იქ რა უნდა აკეთო? – რა და, წესრიგი უნდა დავამყარო. – ვაიმე! რა მაგარია! რა თანამდებობაზე დაგნიშნეს? – დამლაგებლად. * * *

მასწავლებელი: რა დავმართება ოქროს სუფთა პაერზე თუ ვაგიტანო? მოსწავლე: მოიპარავენ, მასწ...! * * *

ტიპი მკითხავთან მივიდა, მკითხავმა ბანქოს ჩახედა და ეუბნებოდა: – ვაიმე რა უბედურებაა... ორ დღეში ცოლი მოგიკვდებათ! – ეგ ვიცი. შენ ის მითხარი, დამიჭერენ თუ არა.

სასწავლო მოქმედი პრეპარატი „დომინოლი“ და „გაგენოლი“ მუღამი იქნებოდა თქვენი ჯანმრთელობის სამსახური. დომინოლი ბაზმიძის მიერ შექმნილი პრეპარატი არჩენს ათვისებული სიმპტომური დაავადებებს, კუჭ-ნაწლავის გაუფერობას, კოლიტს, ფოსფორის, პროსტატიტს, ბუასილს, ნერვის ანთოზას, ნევროზს, ფსიქოლოგიურ დაავადებულებს, ჰეპურნავს გაფანტული სკლეროზის და შიდსს, შეულის ცერებრალურ დამბლას, ყურებიდან ჩირქვენას, ბოტულიზმს, ტუბერკულოზს, ცეროზს I და II სტადიებში, C-ჰეპატიტს, ნაღვლის ბუშტის დაავადებებს, ანთებით პროცესებს, სახსრების დაავადებებს, ამყარებს იმუნიტეტს, და სხვა მრავალ დაავადებას. მეურნეობის საქმეს წარმატებით აგრძელებენ მისი შეიღები: ზეზა და დოდო. კოორდინატები: თბილისი, აჭყურის ქუჩა №70 (მეტრო „ისანთან“), ყოველდღე – 10-დან 16 საათამდე. ტელ: 593-22-66-51, 593-62-28-48. მასთან სიცოცხლეზე ხელჩაქმეულები მიდიან და ჯანმრთელები ბრუნდებიან.

ISSN 1987-8966 „ილორო“
7 71 98 7 89 6 0 0 9

რედაქციის მისამართი: თბილისი, ბაქრაძის ქუჩა №6 სარკმ. №01018002930 234-32-95

მთავარი რედაქტორი: როლანდ ჯალალანია
ბაზეთის მინერალი: 599-34-37-27 ტელეფონი 568-01-21-32
ბაზეთი ხელმძღვანელობს თაზისუზალი პრესის პრინციპით
აბტორებს ემისრებათ პასუხისმგებლობა ფაქტებისა და მონაცემების სიზუსტეზე. ხელნაწილები აბტორებს არ უბრუნდებათ.
ორი თაბახის ფურცელზე მეტი მოცულობის ტექსტი რედაქციას უნდა გაეგზავნოს ელ.ფოსტით (ან ლაზერის დისკით).

გაზეთ „ილორის“ გაცნობა შეგიძლიათ „საქინფორმის“ ვებგვერდზე WWW.saqinform.ge